

Ett Skåne för alla – inte några få

Vänsterpartiet Skånes budgetmotion 2021

Vänsterpartiet Skåne

Innehållsförteckning

Regionrådets inledning	3
Inledning	5
Sjukvård	9
Regionen som arbetsgivare	26
Regional utveckling	33
Kollektivtrafik	39
Kultur	45
Vänsterpartiets budgetförslag	48
Tabellverk	50

Ett Skåne för alla – inte några få

Jämlika samhällen är en förutsättning för alla människors frihet. Det är när vi tillsammans ser till att välfärden och samhället ställer upp för oss alla och envar som vår individuella frihet växer. Vänsterpartiet vill bygga ett Skåne för alla – inte bara för de rikaste.

Idag ser vi att utvecklingen går åt fel håll. Ojämligheten växer i takt med att de allra rikaste människornas förmögenheter blir allt större. Det syns också i hur människor mår och hur folkhälsan utvecklas. Vem du är, vilken utbildning du har, hur stor inkomst du har, om du har ett arbete eller inte spelar idag allt större roll för hur ditt liv kommer att te sig. Skillnaderna i Skåne är orättfärdigt stora mellan människor, mellan kommuner.

Detta har blivit smärtsamt uppenbart under 2020. Pandemin slår inte lika. Det spelar roll vem du är för hur detta år har påverkat dig. Har du kunnat jobba hemma, eller har du behövt fortsätta åka kollektivtrafik till din arbetsplats? Har du blivit permitterad eller förlorat ditt jobb? Tillhör du en riskgrupp, eller lider du av saknad av dina nära som tvingats till isolering? Detta år har inte varit lätt för någon, men det har varit svårare för vissa. Människor med lägre utbildning har generellt en sämre hälsa till följd av ojämlikheten i vårt samhälle – då har riskerna du utsatt dig för varit större. Inte för egen förskyllan utan för att vi alla lever i ett ojämnt samhälle. Var du föds, vem dina föräldrar är, var du har råd att bo och hur stor förmögenhet du har påverkar ditt liv inpå skinnet. Så vill inte vi i Vänsterpartiet har det. Vi vill jämlikhet.

”Var du föds, vem dina föräldrar är, var du har råd att bo och hur stor förmögenhet du har påverkar ditt liv inpå skinnet. Så vill inte vi i Vänsterpartiet har det. Vi vill jämlikhet.”

År 2020 är ett år som kommer att gå till historieböckerna. En inledning på ett nytt decennium som ingen hade kunnat förutse. Under året har hela världen kämpat mot ett nytt virus. Effekterna på samhället är enorma. Fokus har varit att tillsammans hantera pandemin. Effekterna av pandemin kommer vi att se länge. Och det är inte över. Köerna till operation har vuxit, sprickor i samhällets civila beredskap har blivit smärtsamt uppenbara efter år av privatiseringar och just-in-time-styrning. Den allena rådande politiken under de senaste decennierna med den fria marknadens försvagande av välfärden har visat upp sina följdverkningar. Och arbetslösheten ökar.

Samtidigt har vi sett hur saker som tidigare har varit svårt, helt plötsligt löst sig. Samverkan över olika gränser har lösts – för att uppgiften har krävt det. Regeringen har slutat ”spara i ladorna” och insett att den offentliga sektorn har en viktig roll i att stimulera ekonomin. Tyvärr har man inte sett till att utjämna de skenande ojämlikheterna i samhället utan lånefinansierat, men oavsett – regeringen har ökat takten. När hela världen ställdes inför ett yttre hot så har regeringar i hela världen visat på handlingskraft. Oavsett vilka insatserna varit så visar det att det går att förändra. Tillsammans. Om ett virus kan få flyget att stanna, så kan politiken och vi som människor tillsammans fixa klimathotet. Om ett virus kan få regeringar att ta bort karensavdraget och förändra a-kassan, så kan politiken också framöver hantera människors rätt till bra tryggt arbetsliv. Om vi vill. Men det är bråttom.

Vänsterpartiet vill bygga jämlikhet. För att lyckas med det krävs satsningar på en bra arbetsmarknad, en jämlik sjukvård, en välfärd som hänger ihop. Detta görs inte i en handvändning, men genom att se hur samhället hänger ihop och satsa i varje del kan vi vända trenden och bygga ett jämlikt samhälle. Oavsett om det är i rikspolitiken, i regionen eller i kommunen så finns Vänsterpartiet där och lägger konkreta krav på omfördelning och mer resurser till de som behöver – med målet om ett jämlikt samhälle. I riksdagen kräver vi omfördelning av samhällets rikedomar; de rikaste behöver bidra mer så att de historiskt stora ojämlikheterna mellan människor kan minska, karensavdraget måste bort permanent och välfärden behöver större permanenta resursförstärkningar. I regionen kämpar vi för en utbyggd sjukvård för alla rätt till vård efter behov och sin hälsa. I kommunerna tar vi fighten för skolan, äldreomsorgen och alla rätt till ett gott liv.

Region Skåne har ett stort ansvar att se till att sjukvården blir jämlik och utgår efter varje människas behov, att se till att kollektivtrafiken fungerar och binder samman hela Skåne, att se till att klimathotet tacklas och att den regionala utvecklingen kommer alla människor till del. Regionen har också ett stort ansvar att tillsammans med kulturutövare och föreningsaktiva göra offensiva satsningar för alla människors rätt till kultur och en rik fritid. Det är en del av välfärden och gör skillnad genom hela livet.

Under kommande år behöver fokus vara på alla människors rätt till goda liv och sjukvård efter behov. Läget är utmanande, men genom att satsa strategiskt på personal, arbetsmiljö och på en utbyggd infrastruktur går det att bygga en jämlik sjukvård för framtiden och en infrastruktur som håller. För att göra det måste vi satsa, inte fortsätta med ständiga effektiviseringar och hyvlingar årligen.

Vänsterpartiet vill satsa på ett Skåne för alla.

Sara Svensson, regionråd Vänsterpartiet i Region Skåne

Inledning

Tillit och delaktighet för personal och patienter

Under 2021 är det dags att ställa om Region Skånes marknadsinfluerade styrsystem till ett ledningssystem som utgår från tillit och behov. System av beställare och utförare, uppsplittrad verksamhet till följd av vårdval och upphandlingar försvårar kunskapsöverföring och teamarbete och gör ansvarsfördelningen oklar för invånarna. Ett förstärkt och sammanhållet system måste byggas utifrån ett grundläggande förtroende för den egna personalens kompetens och vilja att sköta sina jobb utan orimliga kontrollfunktioner. Detta blir allt viktigare i takt med att omställningen till den nära vården blir tydligare och vikten av samverkan mellan region och kommun får större tyngd.

”Ett förstärkt och sammanhållet system måste byggas utifrån ett grundläggande förtroende för den egna personalens kompetens och vilja att sköta sina jobb utan orimliga kontrollfunktioner”

Den marknadsorienterade styrningen (New Public Management, NPM) i Region Skåne har lett till att administrationen ökat och tilliten till personalens kompetens gröpts ur. Resultaten är väldokumenterade i forskning och gör sig också synliga i de regionala verksamheterna. Kostnaderna har ökat och verksamheten har anpassats efter interna effektivitetsmått istället för efter vad medborgarna har haft för behov. Inom vården har det bland annat resulterat i att kroniskt sjuka med komplexa vårdbehov har fått stå tillbaka för patienter med mer avgränsade och enkla tillstånd. Förtroendet för den egna personalen minskar i takt med att kontrollen ökar.

På nationell nivå inom Finansdepartementet har en process pågått (Tillitsreformen) för att utveckla styrmodeller som skapar större frihet för medarbetarna inom offentlig sektor. Man konstaterar bland annat att de senaste decenniernas styrning försvagat yrkesprofessionernas roll och lett till ökad administration. Inom Region Skåne bör en motsvarande process inledas omedelbart. Vänsterpartiet menar att det bör ske i en grundlig organisationsöversyn med målsättning att minska antalet chefsled, öka arbetsplatsdemokratin samt sätta fokus på faktiska vårdbehov snarare än på skenbart enkla mätpunkter. Behovet av detta accentueras också av pandemin. Det går att mäta att de digitala vårdmötena har ökat, men hur regionen och medarbetarna utvecklar verksamheten för invånarnas och personalens bästa är en än viktigare fråga och oerhört svårt att kvantitativt mäta. Man behöver bredda metoderna och inkludera kvalitativa verktyg för att få en tydligare bild av vilka positiva och negativa följd effekter som kan komma av en ökad digitalisering inom vården.

Investeringar för framtiden

Behovet av nya investeringar är stort. Region Skåne behöver nya och renoverade lokaler för att sjukvården ska kunna utvecklas på ett bra sätt. Även kollektivtrafiken har stora behov av utbyggnad. Under året påbörjas även utrullningen av ett nytt gemensamt journalsystem för vården. Denna typ av investeringar är kloka och nödvändiga för Skånes utveckling.

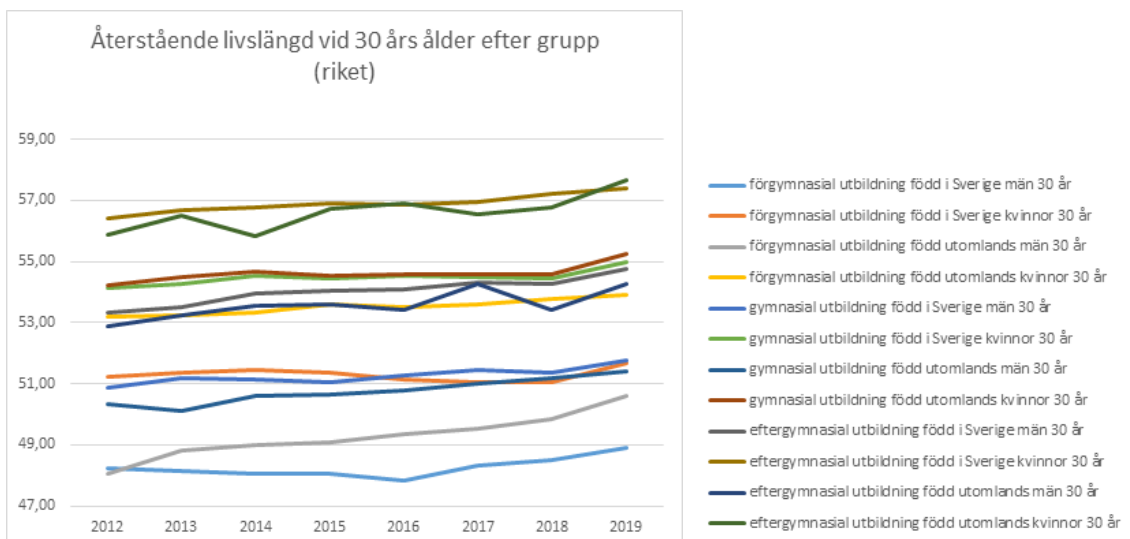
Det är centralt att planering av ombyggnationer involverar sjukvårdens personal redan från starten och att nya hus inte enbart ses som huskroppar. Ekonomin är viktig och måste ses som en helhet – både investeringskostnaden och den kommande driftskostnaden för verksamheterna som ska vara i de nya lokalerna. Under den kommande budgetperioden är det viktigt att barn- och vuxenpsykiatri, den palliativa vården och habiliteringen i Malmö planeras, konkretiseras och beslutas inom de beslutade tidsramarna, inte minst med anledning av de stora behov av nya och upprustade lokaler som föreligger. Det är strategiska satsningar för hela Skånes sjukvård. Därför avsätts resurser under planperioden för att dessa projekt ska fortskrida tillsammans med de stora investeringar som redan löper på avseende Malmö och Helsingborg. Planeringen för sjukhusområdet i Lund behöver också gå vidare.

Den offentliga sektorns roll som motor i samhället är tydlig och blir än tydligare i och med pandemin. Det vore oerhört kortsiktigt att sakta ner på nödvändiga investeringar för regionens egen del med anledning av det ekonomiska läget i och med pandemin, och för samhället som helhet skulle det få negativa konsekvenser.

Folkhälsan som grundval för friskare invånare

En god hälsa beror på ett stort antal faktorer. Ohälsa är inte jämnt fördelat över befolkningen, och många av orsakerna kan vi påverka genom politiken. Klasstillhörighet är en stark faktor som styr risken för att drabbas av ohälsa: utbildningsgrad, boendesituation, arbetssituation och möjlighet att påverka sitt eget liv är av stor betydelse för människors välmående. Med minskade klasskillnader blir invånarna friskare. Tyvärr ser vi idag istället ökade klyftor i Skåne, ekonomiskt och geografiskt. Pandemin har därför också slagit olika hårt i samhället. Ojämligheten måste motas bort. Det krävs politiska beslut på alla nivåer i samhället för att nå dit.

Det är inom det förebyggande och uppsökande arbetet som regionen kan öka jämlikheten. Flera av regionens ansvarsområden har direkt bäring på invånarnas livskvalitet, och det finns stora möjligheter till utjämnande åtgärder. Det behövs ordentliga satsningar på bland annat förebyggande hälsovård riktad mot grupper man vet har större behov av sjukvård men som inte alltid söker sig dit självmant. Enligt HSL ska hälso- och sjukvården arbeta aktivt för att förebygga ohälsa. Regionen kan också verka för goda samarbeten med universitet, folkhögskolor, studieförbund, arbetsmarknadens parter, civilsamhälle Detta arbete behöver stärkas.

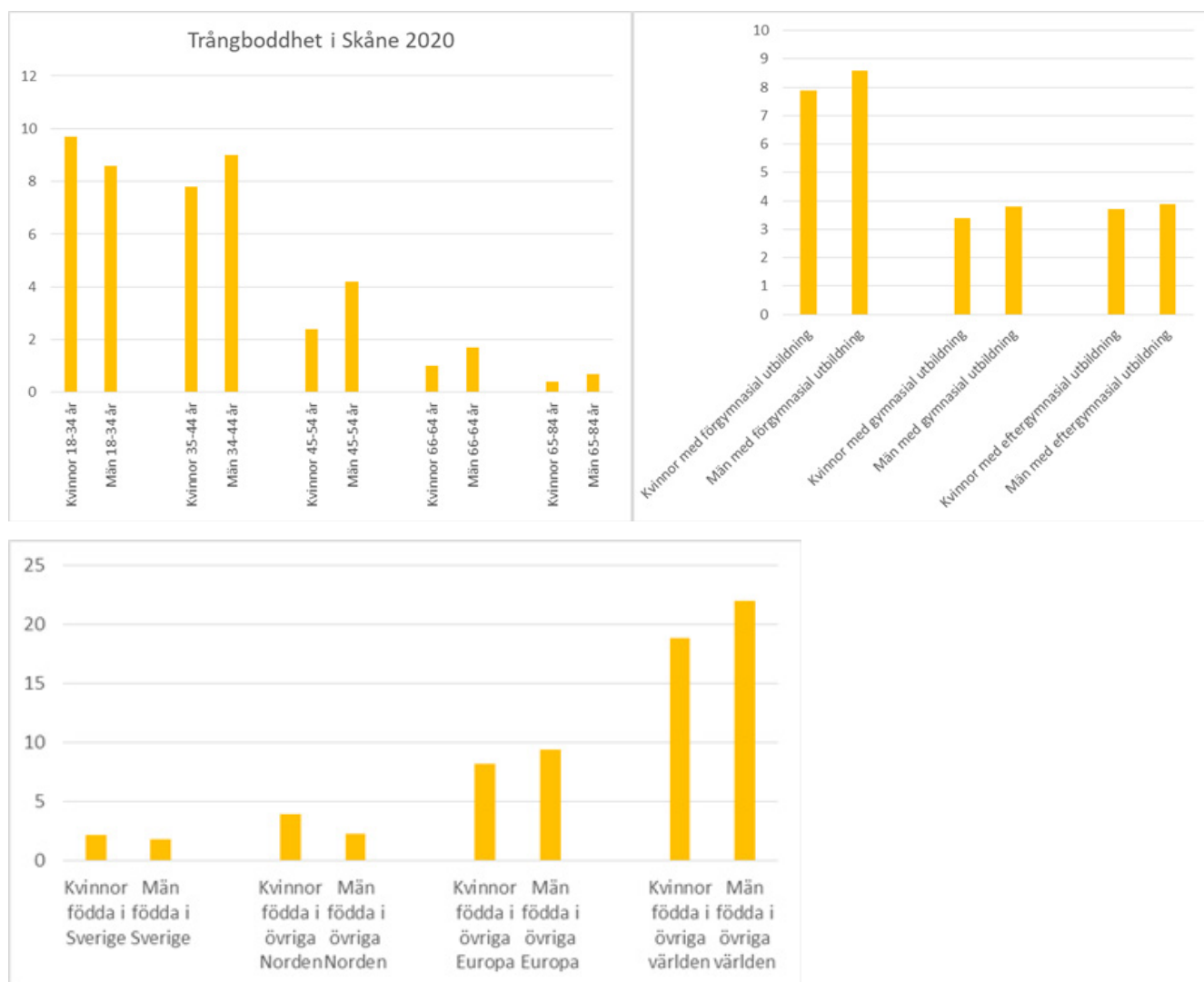
Återstående livslängd (i år) från 30 års ålder, utveckling mellan 2012-2019. Då utvecklingen för t.ex. kvinnor födda utanför Sverige med förgymnasial utbildning inte ökar i samma takt som andra grupper ökar också skillnaderna mellan dem, trots att livslängden inte blivit uppskattat kortare. Källa: SCB (2020).

Inom sjukvården möter personalen de som redan drabbats av ohälsa. Då är det extra viktigt med en jämlik och jämställd vård. Behovet av vård hos olika grupper och individer ställer krav på god kompetens och kunskap hos vårdpersonalen. Idag ger resurs- och tidsbrist inte personalen de bästa förutsättningarna för att stämma av patientens allmäntillstånd och se om det finns positiva förändringar som personen kan behöva stöd i. Genom att inte bara arbeta direkt mot de symptom som söks för kan risk för ohälsa avvärras. Patienten behöver ses som en hel människa i det personliga mötet. Det kräver ett arbetssätt där de som möter patienten har kunskap och tid för att möta personen bakom symptomen. Regionen behöver stärka arbetet med jämställdhetsanalyser och betona vikten av forskning som tar sikte på invånarnas hälsa, jämställdhet och jämlikhet. Dessa resultat måste omsättas till ökade möjligheter för lyhörda och hänsynsfulla möten med patienterna i fokus.

”Patienten behöver ses som en hel människa i det personliga mötet. Det kräver ett arbetssätt där de som möter patienten har kunskap och tid för att möta personen bakom symptomen.”

Ett område där regionen bör stärka sitt förebyggande arbete tillsammans med andra instanser är ensamhet. Det är vanligt i alla åldersgrupper men syns främst hos ungdomar och äldre där mellan 30-40 % kan uppleva ensamhet. Det långvariga påslaget av stresshormoner är början av ett förlopp som kan ge högt blodtryck och inflammation i kroppen, vilket i sin tur ökar risken för sjukdomar som hjärtinfarkt, stroke och demens. Att drabbas av depression blir

vanligare, och att ha sociala band till andra gav enligt forskning 50 % högre chans att inte dö i förtid. En så pass hög riskfaktor orsakar inte bara lidande utan stora ekonomiska bortfall i form av sjukskrivningar och arbetskraftsförlust. Ett brett samlat grepp där samhället gemensamt arbetar med upptäckt, identifiering och breda åtgärder bör kartläggas i en ensamhetsstrategi för Region Skåne. Satsningar som redan finns i mindre utsträckning och som kan stärkas är fysisk aktivitet på recept och kultur på recept, där aktiviteter kan hjälpa människor som redan befinner sig i sjukdomstillstånd eller innan mindre besvär leder dit.

Inom trångboddhet syns tydliga skillnader mellan olika grupper i fråga om ålder, utbildning och härkomst. Trångboddhet definieras i denna rapport som Trångboddhetsnorm 2, vilken innebär att en bostad är trångbodd om det bor fler än två personer per rum (undantag kök, och badrum) (7). I Boverkets rapport "Trångboddhet i storstadsregionerna" lyfts olika grupper fram, bland vilka trångboddhet är särskilt förekommande. Bland dessa ingår låginkomsthushåll, unga vuxna samt utrikes födda. I rapporten beskrivs även tidigare forskning kring trångboddhet och samband med ohälsa såsom luftvägsproblem och psykisk ohälsa men även barns försämrade skolprestationer. Källa: Region Skånes Folkhälsoundersökning (2020).

För oss i Vänsterpartiet är det viktigt med en sammanhållen hälso- och sjukvård. En av grundförutsättningarna för det är att den drivs i offentlig regi, med högsta möjliga tillgång till kompetenstillgång och samverkan. En annan viktig aspekt rör vinstfri välfärd. Vi anser inte att företag ska kunna plocka ut vinst på våra gemensamma skattepengar, ett överskott som borde gå direkt in i verksamheten och komma alla skåningar till del i form av vård. Att ha tillgång till den bästa vården för dina behov – det är en rättighet som ska finnas oavsett ekonomiska tillgångar, var du bor eller var du kommer ifrån. Behoven går först, inte förmågan att köpa sig före i en vårdkö. Rätt till en god hälsa inkluderar alla. Därför är det viktigt med en stark offentlig välfärd och en stark sjukvård.

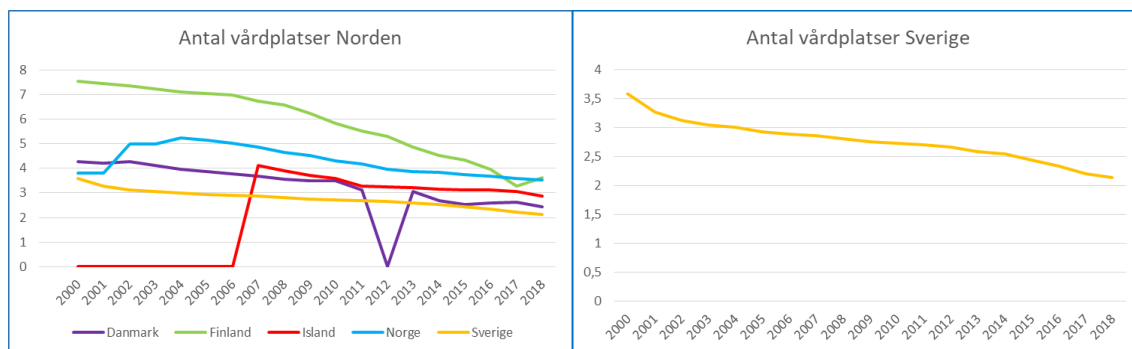
”Rätt till en god hälsa inkluderar alla. Därför är det viktigt med en stark offentlig välfärd och en stark sjukvård.”

Vård efter behov

Hälso- och sjukvårdslagen är tydlig: det är behovet av vård som ska styra vem som får vård när och inom vilken del av sjukvården. Idag ser vi en utveckling där allt fler efterfrågestyrda system tillåts få del av de offentliga medlen för sjukvård. Privata cancerkliniker, privata sjukförsäkringar och ständiga försök till utförsäljningar innebär att behovsprincipen utmanas till förmån för den som kan efterfråga vård eller köpa sig en privat sjukförsäkring eller behandling. Marknadslösningar förflyttar resurser, ekonomiska och personella, från de med stora vårdbehov till de med lindriga åkommor och från offentlig vård till privata vårdval.

Parallellt med denna utveckling har vi under det senaste decenniet trots en ökande och allt äldre befolkning sett en drastisk minskning av antalet vårdplatser i Skåne och i Sverige. Bland OECD-länderna är Sverige det land där antalet vårdplatser har sjunkit mest, samtidigt som forskning visar att en allt för hög beläggningsgrad påverkar patientsäkerheten negativt.

Effekter av vårdplats- och personalbrist har vi sett i låg tillgänglighet, överbeläggningar, hög personalomsättning, ökade sjukskrivningstal och utlokaliseringar av patienter till avdelningar som saknar rätt kompetens för patientens besvär. Region Skåne har till följd av vårdplatsbrist Sveriges högsta andel överbeläggningar (mars 2020) med 7,6 av 100 patienter drabbade. Forskning visar att överbeläggningar på sjukhus tydligt ökar belastningen på akutmottagningarna och att en hög arbetsbelastning hos personalen gav en statistisk överdödlighet motsvarande 6 dödsfall per 100 000 besök (i Region Stockholm).

Antal vårdplatser per 1000 invånare, Sverige och Norden 2000-2018. 0-markering innebär saknade data. Källa: OECD stat (2020) och SVT Nyheter (2019).

Situationen med överbeläggningar kommer inte att förbättras genom de förändrade förutsättningar som pandemin gett under året. I en sjukvård som är hårt pressad av besparingar riskerar vårdskador tvärt om att öka vilket är både kostnadsdrivande och orsakar ett mänskligt lidande som inte är acceptabelt.

Att vi har fått värre vårdplatser är ett resultat av borgerliga politiska beslut. I arbetet för att öka tillgängligheten är det generella vårdplatsläget och personalrekrytering viktiga frågor. Det är när vi kan öppna upp fler vårdplatser som regionen kan arbeta för att öka tillgängligheten och se till att människors sjukvårdsbehov tillgodoses. Under 2021 kommer vi fortfarande att arbeta i verkningarna av Covid-19 viruset och i den pandemi som fortsatt pågår. Patientsäkerhet, arbetsmiljö och tillgång till vård efter behov är under hot när de köer som uppstått till behandlingar inom exempelvis operation och cancervård ska tas igen i en region där arbetet redan utfördes på marginalerna. En uppskattning från Cancercentrum ger att var åttonde cancerfall riskerar att ha varit oupptäckt under mars – augusti 2020 (jämförelse med cancerupptäckter 2019).

Framöver kommer det att bli ännu viktigare att se över regionens rehabiliteringsmöjligheter, både för de som varit drabbade av Covid-19 och av andra sjukdomar. Både fysisk rehabilitering och psykiskt stöd är viktiga för återhämtning från skador och sjukdomar.

Att arbeta i team tillsammans med patienten är viktigt för att ta tillvara på och utgå från den enskildes önskemål och behov. Att arbeta utifrån en personcentrerad filosofi är avgörande. Det är den enskilda individen som vet hur hen vill ha det för att de åtgärder och behandlingar som ges ska få bäst effekt. Detta gäller inom vårdens alla områden. Självbestämmande utifrån

patientens egna förutsättningar är centralt. Ett område värt att nämna är den palliativa vården där den egna människans rätt att ha inflytande bör prägla vården i högre utsträckning än idag. En jämlik sjukvård efter behov förutsätter en sammanhållen vård där vårdens olika delar inte konkurrerar med varandra, utan där samverkan och samarbete sätts i första rummet. Därför är incitamentssatsningar på specifika, avgränsade områden eller kömiljarder, en bonus som mottas för att ha pressat ner köerna inom en viss specialitet, dåliga lösningar som enbart riskerar att flytta fokus från strukturella lösningar till en jakt på extramedel. Erfarenheter från tidigare kösatsningar visar på undanträngning av exempelvis kroniskt sjuka patienter. I förändringsarbetet är det snarare viktigt att utgå från verksamheternas behov och möjligheter att skapa lösningar utifrån sina förutsättningar.

Idag ser vi en utveckling mot att alltmer vård ska utföras i eller nära hemmet. Det finns dock en allvarlig fara i att accelerera arbetet med att förflytta mer vård till hemmen när sjukhusen och primärvården är underfinansierade. Vård i hemmet ska vara en valmöjlighet, inte ett tvång. En persons egen säng i hemmet är inte att automatiskt räkna som en vårdplats. Den stabilitet som sjukhus kan erbjuda vad gäller t.ex. elförsörjning till utrustning och tillgång till digital infrastruktur finns exempelvis inte i alla hem. Det medicinska och sociala behovet ska alltid styra för att den enskilda patienten ska få sina behov tillgodosedda. Antalet vårdplatser behöver öka och kapaciteten höjas på de skånska sjukhusen. Utvecklingen av den nära vården är intimt sammankopplad med en upprustning av äldreomsorgen och kommunernas vård. Utan rejäla satsningar inom hela sektorn finns det en stor risk att arbetet med den nära vården kommer att bli en anhörigfälla där framförallt kvinnor kommer förväntas ta än större ansvar för sina anhöriga. Det är ett hot mot jämställdheten.

”Oavsett medborgerlig status har alla människor enligt svensk lag rätt till vård inom regionen”

Trots att tillgång till vård efter behov är ett krav är det i realiteten svårt för vissa grupper att få vård. Det handlar om hemlösa, asylsökande, papperslösa, EU-migranter och människor som förvägrats permanent uppehållstillstånd på grund av migrationslagstiftning. Oavsett medborgerlig status har alla människor enligt svensk lag rätt till vård inom regionen. Kunskapen kring detta är bristfällig hos den personal som ska tillhandahålla vården, eftersom information om dessa patientgruppers rättigheter inte har prioriterats. Det bör vara en självklarhet att alla i regionen får den vård de har rätt till.

Rätten till tolk är en naturlig grundläggande del av ett vårdmöte där alla på lika villkor kan förmedla sina behov. Det är viktigt att det är utbildade tolkar som sköter kommunikationen och att ansvaret inte läggs på ordinarie sjukvårdspersonal även om de har språkkompetensen. 2018 utfördes språktolkning inom den skånska vården 2/5 gånger av en tolk som varken hade grundutbildning, var auktoriserad tolk eller sjukvårdstolk. Att barn och andra anhöriga tvingas tolka åt en patient borde inte vara tillåtet, men tyvärr är det relativt vanligt. Att följa med som känslomässigt stöd ska alltid vara möjligt, men att förmedla den medicinska förståelsen är inte ett ansvar som ska behöva vila på anhöriga. Kan man som patient inte göra sig förstådd kan vårdbehovet inte göras klart och ens rättigheter kränks. Dagens system med upphandlade tolkar från olika tolkförmedlingar fungerar alltför dåligt med avvikelser upp emot var femte

tillfälle (2018). Region Skåne bör istället bygga upp en egen pool av offentligt anställda tolkar, gärna sjukvårdstolkar, som kan användas av hela den skånska vården.

Uppskattad andel besök inom primärvård inom rewgioner eller privat, hela Sverige. Frågan som ställdes till personalen var "I hur stor andel av samtliga dina besök de senaste tolv månaderna har du tagit hjälp av patientens minderåriga barn respektive vuxna anhöriga eller bekanta för att översätta för patienter som pratat så lite svenska att ni har haft svårt att förstå varandra?". Källa: Socialstyrelsen (2018).

Människor med hbtqi-tillhörighet löper idag större risk att uppleva dåligt bemötande från sjukvården, både vad gäller somatisk vård och psykiatri. För gruppen med könsdysfori är köerna till könskorrigering utredning och behandling orimligt långa och tillgänglighet och kunskap inom psykiatri och annan vård innan och under behandling för låg. Tillgängligheten för personer med könsdysfori behöver förbättras och vårdpersonalens kompetens inom hbtqi-området förbättras genom medvetna kunskapshöjande insatser i regionen. Regionen behöver också öka samverkan och det ekonomiska stödet till andra aktörer som möter målgruppen, så som RFSL Rådgivningen Skåne.

När invånarnas jämlikhet och företagens valfrihet blir konkurrenter

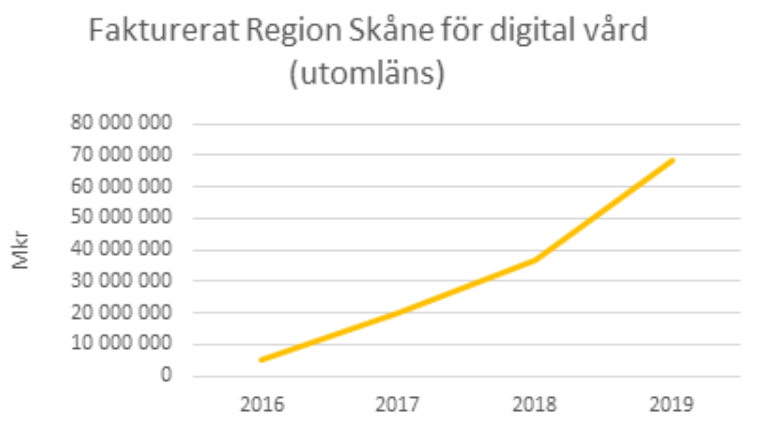
Att privata vinstintressen tillåts etablera sig i välfärden och att gemensamma skattemedel går till företagsvinst istället för att återinvesteras i den gemensamma verksamheten är en extrem lösning som få andra länder har infört. Vi menar att alla skattemedel som går till Region Skånes verksamheter ska användas till drift och utveckling av verksamheten och att vinstintresset ska bort. Den valfrihet som utlovas i exempelvis vårdval utgör en etableringsfrihet för företag – som då framförallt har valt att etablera sig i socioekonomiskt välmående områden där vinsten är som högst. Det ger inte större valfrihet för den majoritet av invånarna som inte bor i dessa områden. Regionens laga ansvar är att tillhandahålla en god och jämlik vård utifrån behov.

De privata vårdvalen är kostnadsdrivande, därför är det bra om ersättningar till privata aktörer inom de specialiserade vårdvalen sjukvården överlag sänks. Det framstår också alltmer tydligt att vårdvalens taklöshet innebär att dessa i princip har fri dragningsrätt (kan kräva ersättning utan övre gräns som regionen ska stå för) medan övrig verksamhet ständigt tvingas till nya besparingar. Vårdvalen ökar också den administrativa bördan för regionen vilket kostar både ekonomiska och personella resurser som annars hade kunnat läggas inom en sammanhållen

offentlig vård. Utförsäljning av operativ verksamhet minskar utbildningstillfällena för personal under utbildning, så som välbehövda specialistsjuksköterskor och specialläkare. Vårdvalen riskerar på så sätt att på sikt underminera regionens kompetensförsörjning. De multisjuka patienterna och deras komplexa vårdbehov är inte lämpade för privata inrättningar som premierar enkla tillstånd och åtgärder som kan reproduceras på löpande band. Det kan verka harmlöst att en privat vårdinstans utför exempelvis godartade ortopediska ingrepp som kan effektiviseras utan att patienterna far illa. Problemet är att denna verksamhet finansieras ur en gemensam pott av resurser som ska räcka till alla och till vilken de allra svårast sjuka ska ha företräde. De specialiserade vårdvalen bör återtas i offentlig regi - för sjukvårdens, patienternas, ekonomins och demokratins skull.

”Mellan 2018 och 2019 ökade antalet digitala utomlänsbesök till nätläkare i Skåne från drygt 80 000 till drygt 150 000. Kostnaderna gick därmed från 36,8 miljoner till 68,4 miljoner”

Regionernas kostnader för privata digitala vårdtjänster har ökat kraftigt senaste året, fastän den tidigare applicerade utomlänstaxan efter omfattande kritik sänkts. Mellan 2018 och 2019 ökade antalet digitala utomlänsbesök till nätläkare i Skåne från drygt 80 000 till drygt 150 000. Kostnaderna gick därmed från 36,8 miljoner till 68,4 miljoner. Genom riktade reklamkampanjer, bland annat på apotek som också äger nätläkarbolag, skapas vårdbehov för enkla självläkande tillstånd såsom förkylningar och förskrivning av icke-receptbelagda läkemedel. Patienterna får snabbt vård för icke-akuta ärenden medan landstingen får stå för patientavgifterna. Istället för att avlasta den ordinarie vårdcentralen eller minska väntetiden för den multisjuka äldre patienten riskerar detta att leda till överproduktion av vård och skenande kostnader för en redan underfinansierad primärvård. Det är centralt att nätläkarnas framfart regleras nationellt, men innan det är på plats behöver regionen skärpa de regionala reglerna för marknadsföring. Ett tydligt exempel har synts där nätläkarföretaget Kry i sin ”app” möjliggjort för omlistning på ett sätt som inte varit tydligt för patienten. Sedan Kry öppnade sin första fysiska vårdcentral i Lund har 24 880 skåningar valt att lista sig där. Sedan har nästan hälften, 11 446 personer, valt att lämna vårdcentralen. Både marknadsföring och omlistning behöver vara tydlig och sanningsenlig för att invånarna ska kunna föra informerade val kring sin egen vård.

Region Jönköping och Region Sörmlands utomlänsfakturering per län (i detta fall Skåne) grundat på patientens folkbokföringsadress på kontaktdatum. Innefattar digitala besök hos KRY, MinDoktor, Medicoo, CatioGo, Doktor24, Doktor.se, Mediceck, Accumbo, Prata mera, Learning to sleep och Mendly. Källa: SKR (2020).

Kostnadsutvecklingen av externa digitala vårdbesök behöver vidare utvärderas och de offentliga lösningarna utvecklas så att invånarna i Skåne kan ta och få kontakt med vården via digitala vägar utan onödiga utgifter för regionen.

Under nuvarande mandatperiod har Alliansen försökt sjösätta vårdval inom flera områden, bland annat öron-näsa-hals, barn- och ungdomspsykiatri och neuropsykiatri. I samtliga fall har försöken lett till ramaskrin från personal, patientgrupper, brukarföreningar och fackföreningar. Det är väldigt tydligt att de som påverkas mest av besluten inte vill splittra verksamheterna och utsätta känsliga patientgrupper för de risker som privat drift kan utgöra. Det finns ett oerhört svagt stöd för förslagen om ytterligare vårdval bland personalen och hos invånarna.

Vi i Vänsterpartiet vill gå helt åt andra hållet. På lång sikt vill vi avveckla vårdvalen och stärka den offentliga vården. På kort sikt krävs att regionen ställer samma krav på privata verksamheter som på verksamheter i egen regi. De specialiserade vårdvalens kostnader ökar stadigt – det behöver införas volymtak för samtliga avtal och göras en översyn av hur remisskrav kan införas. Andra regioner i Sverige har redan infört tak på specialiserade vårdval, det borde Skåne också göra.

Primärvården – första vägen till hjälp

Primärvården är den första instans som ska ta emot människor i behov av vård. Den behöver både finnas till hjälp som ingång till andra specialiteter, engångshjälp vid enklare sjukdomar och vid återbesök, kroniska sjukdomstillstånd och längre behandlingar med kontinuitet och stabilitet i verksamheten. För att allt detta ska fungera och för att verksamheten ska hålla hög kvalitet behöver personalsituationen ses över. Dålig arbetsmiljö, hög arbetsbelastning och ständiga besparingskrav har lett till för höga sjukskrivningstal samtidigt som alltför få vårdstudenter söker sig till allmänmedicin. Region Skåne behöver i samråd med berörda utbildningsinstitutioner bedriva en aktiv rekryteringsprocess och satsa på en direkt förbättring

av arbetsmiljön. I denna process är det också centralt att uppnå en jämnare arbetsbelastning mellan vårdcentralerna för att undvika alltför många listade patienter på samma central.

Sjukskrivningarna i samhället har ökat i alltför hög takt de senaste 10 åren. Istället för att analysera varför sjukskrivningstalen ökar och anta åtgärder för att förbättra arbetsmiljö, rehabilitering, sjukvårdens kompetens och tillgång till företagshälsovård misstänkliggörs patienter och deras vårdgivare. Sjukskrivningsprocessen kompliceras för både läkare och patienter vilket riskerar att försvåra återhämtning, störa relationen mellan patient och behandlande läkare samt uppta alltmer av den redan knappa besökstiden. För att kunna erbjuda snabbare och mer effektiv hjälp behöver KBT-terapeuter och psykologer finnas på alla vårdcentraler och kontakter och samordning ske direkt med de terapeuter som idag anlitas av den offentliga vården men inte finns inom organisationen. Så småningom ska utbyggnad ske så att hela behandlingen kan äga rum inom primärvårdens ramar för att snabbt kunna initiera regelbunden samtalskontakt på primärvårdsnivå till patienter med lättare ångest- och depressiva tillstånd. Det är en nödvändighet för att kunna se över resurserna och fördela dem efter behov istället för efter den privata sektorns intressen.

Det faktum att människor söker vård i olika utsträckning måste styra politikens riktning i Region Skåne. Omfördelning behöver ske och resurser måste riktas så att vårdcentralerna med tyngst uppdrag får högst prioritet, istället har alliansen under innevarande år valt den andra vägen – att minska omfördelningen utifrån människors sociala behov. Vänsterpartiet vill istället öka omfördelningen och följa upp hur arbetet i verksamheten utvecklas.

Primärvård är inte en marknad. Det är också anledningen till att primärvården bör befrias från det resultatkrav som verksamheten har haft under många år. För att utveckla den skånska primärvården behöver fler vårdcentraler etableras och/eller växa i områden där tillgängligheten idag är för låg. Ett bra sätt att göra detta är att kartlägga behoven av vård i olika delar av regionen för att säkerställa att vårdcentraler finns där behoven finns, inte bara där vinsten för privata vårdgivare är högst. Återinförande av ett områdesansvar som gäller även privat drivna vårdcentraler är särskilt viktigt vad gäller avtal med kommunerna. Samarbetet inom primärvården måste stärkas så att vårdcentraler i glesbygd kan utnyttja de resurser som finns. På så vis kan vi tillgodose alla skåningars behov av läkare, även i tider när bristen på allmänläkare är kännbar.

Digitalisering och e-hälsa – Skånes väg mot ett nytt digitaliserat vårdssystem

Under 2021 har vi sett påskyndade processer för digitaliserad vård i samband med Coronapandemin. Nya sätt att ha kontakt med vården utan fysiska besök har underlättat ett arbetssätt där smittskydd värnas för både patienter och personal samtidigt som nödvändiga vårdkontakter upprätthållits. Möten via chatt och videokonferens, distanskonsultation, uppföljande besök via digitala lösningar, möjligheter att kommunicera inom ramen för 1177 och följa sin journal på nätet är delar som kan öka tillgängligheten till den egna vården och som vi bär med oss framöver. De gemensamma journalsystem som ingår i Skånes digitala

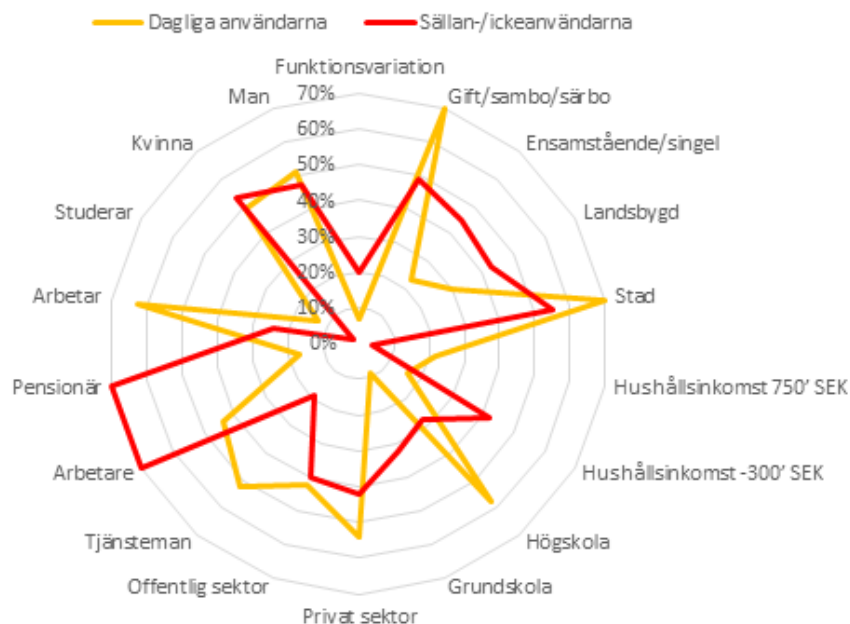
vårdinformationssystem (SDV) är efterlängtade och kommer att bli till stor nytta för hela vårdssystemet. Inte desto mindre är det avgörande att införandet genomförs med väl tilltagna utbildningsinsatser och stöd för personalen i denna förändring.

”Makt över och insyn i den egna behandlingen är viktiga bitar som teknologi kan förstärka, medan förtroende, omsorg och kvalitativa samtal kan behöva fysiska möten för att uppstå.”

De kommunikationsmöjligheter som stärkts upp är viktiga och användbara, men ska inte användas till att ersätta mellanmänniska möten mellan vårdpersonal och patienter eller brukare. Makt över och insyn i den egna behandlingen är viktiga bitar som teknologi kan förstärka, medan förtroende, omsorg och kvalitativa samtal kan behöva fysiska möten för att uppstå. Förändringarna behöver införas i samarbete med verksamheterna, över alla nivåer, med lyhördhet inför synpunkter från fackföreningar och med berörda patientgrupper för att undvika applicering från ett ovanifrånperspektiv utan förankring i den vård som faktiskt ges. Vi vill också att Region Skåne genom liknande samråd tar fram en strategi för att försäkra sig om att införandet av den digitaliserade vården sker på ett jämlikt vis.

Det är också viktigt att jämlikhet är en styrfaktor i utveckling av den nya digitala vården. Alla har inte tillgång till eller kan inte hantera den teknologi som krävs. Det behöver finnas alternativ och tid för patienter att anamma nya digitala verktyg, precis som det behövs tid för personalen att använda och utbilda sig kring de lösningar man nyttjar. I Sverige finns ett utbrett digitalt utanförskap bland grupper som ofta har ett stort vårdbehov, vilket också behöver övervägas i alla skeden av införandet av SDV och digitala verktyg generellt. 6 % av befolkningen, d.v.s. över 600 000 personer, använder exempelvis inte internet alls eller i mycket liten utsträckning. Majoriteten av dessa är äldre, lever på landsbygden eller tillhör hushåll med låga inkomster. Tre av fyra personer över 75 år använder exempelvis inte Mobilt Bank-ID, en lösning som ofta krävs för autentisering inom den digitala vården. Två av fem inom samma åldersgrupp saknar smart mobiltelefon. Politiskt behöver det ses över vilka av de lösningar som kan behövas för att ta del av digitala vårdssystem som bör räknas som medicinska hjälpmedel, t.ex. smarta telefoner och underlättande av utbyggt bredband till hela Skåne. Om detta inte görs kommer digitaliseringen av vården förstärka ojämlikhet.

Skillnader i grupptillhörighet mellan dagliga användare och sällan/icke-användare

Om man delar upp dagliga användare (93 % av befolkningen) och jämför dem med sällan- och ickeanvändarna (6 % av befolkningen) syns tydliga skillnader i vilka som riskerar att drabbas av en snabb digitalisering där det kan vara svårt att delta. Källa: Svenska Internetstiftelsen (2020).

I arbetet med digitalisering sker en stor mängd upphandlingar av olika system och lösningar. Vi har under året sett exempel på misslyckade upphandlingar, något som naturligtvis måste undvikas i framtiden. Region Skåne har ett stort ansvar i att hantera skattebetalarnas pengar ansvarsfullt. Noggranna riktlinjer och kontroller är viktiga att följa för att säkerställa att upphandlingar är säkra, följer riktlinjer för socialt, ekonomiskt och miljömässigt ansvar och täcker de behov som invånarna har inom politiskt beslutade satsningar.

Den nära vården – en god vård med patienten i centrum

Den reform som sjukvården genomgår på nationellt plan utgår från en offentlig utredning med titeln Den nära vården. Den syftar till att göra vården tillgänglig, väl samordnad och utgående från primärvården. Patienten ska vara delaktig i sin behandling och ha god förståelse, insyn och makt över sin behandling.

Det är positivt med ett starkt patientinflytande, samordning är oerhört viktigt inom vård och omvårdnad och primärvården behöver stärkas för att kunna utföra sitt uppdrag. Det är dock viktigt att i omställningen också se till att ansvaret för den egna hälsan och vården inte helt flyttas över på individen, att digitaliseringen utnyttjas men att digital kompetens inte blir ett

måste för att kunna få god vård och att det inte blir ett tvång att göra sitt hem till vårdplats eller sina anhöriga till vårdare.

Vården om våra sköra äldre är en viktig del av samhällets funktioner. Idag är det många äldre som slussas runt i vårdsystemet och inte får rätt hjälp på rätt plats. Direktinläggningar är ett redskap som bör användas på alla Skånes sjukhus för att undvika utmattande flyttar, transporter och väntetider. Vi vill också införa ett system där medicinskt omotiverade flyttar av äldre klassificeras som vårdskada och redovisas som sådana.

En hög andel inläggningar av äldre orsakas av läkemedelsförgiftning. Det är viktigt att få till stånd regelbundna läkemedelsgenomgångar i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer. En betydande andel av dessa hade kunnat undvikas genom regelbundna koncentrationskontroller av potenta mediciner, uppdaterade läkemedelslistor tillgängliga för samtliga vårdgivare, välinformerade patienter och resurser avsatta till täta läkemedelsgenomgångar. Utöver onödigt lidande för patienten utgör felaktig förskrivning också dubbla kostnader, dels utgifter till läkemedel och dels i kostnader för vård som kunde ha undvikits. Vid mer än fem läkemedel hos äldre rekommenderas att erbjuda läkemedelsgenomgångar minst en gång per år, men detta efterföljs inte.

I början av 2020 vann Vänsterpartiet gehör för att införa standardiserat insatsförlopp för demenssjukdom i Region Skåne. Att anpassa demensvården individuellt efter patientens behov med tidiga SIP:ar i samverkan mellan kommun, region och socialtjänst är ett beprövat arbetssätt som kan främja en patientcenterad jämlik demensvård. Det är viktigt att modellen implementeras och efterföljs i verksamheterna för att främja god vård och omvårdnad.

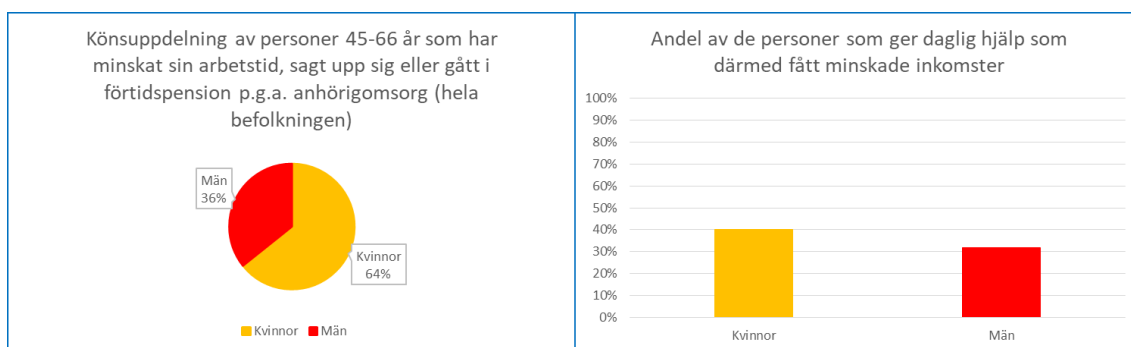
Dagens samarbetsformer mellan Region Skåne och kommunerna kan förbättras. Det samarbete som Hälso- och sjukvårdsavtal i grunden är tänkt att vara ett stöd för behöver breddas till fler områden så att alla patienter oavsett ålder, diagnos eller vårdform fångas upp. Att få rätt information om en patient ska vara en självklarhet för att kunna ge god vård, och att arbeta bort administrativa trösklar ger personalen ökad möjlighet att ge god omvårdnad till patienten. Under våren har samverkan förstärkts till följd av pandemin, det är bra. Detta arbete behöver nu fortsätta utvecklas.

Jämlik anhörigvård på frivillig basis

I Sverige har de frivilliga och ofrivilliga anhörigvårdarna ökat dramatiskt under de senaste åren till följd av neddragningar i sjukvård och hemtjänst. 2019 gav var femte person i Sverige stöd till en närstående i någon form, och 70 % av de som vårdar med närståendepenning är kvinnor. Personer som vårdar en anhörig rapporterar också ofta hög upplevd ensamhet.

Anhörigomsorgen har ökat mest i gruppen äldre med låg utbildning och lägre inkomst, medan äldre med högre socioekonomisk status kan köpa tjänster på den privata marknaden. Med tillräckligt hög inkomst kan du betala någon annan för att utföra vården medan den med längre inkomst inte har någon annan möjlighet än att gå ner i tjänstgöring eller sluta arbeta helt.

Det ger stora följdverkningar för det egna välmående, den egna ekonomin och pensionen. Denna utveckling av en tudelad välfärd där den kommunala hemtjänsten utgör grunden och RUT-avdrag för de som kan betala ger andra möjligheter är ett hot mot den solidariska välfärdsmodellen. Det är behoven som ska styra det stöd man får, inte storleken på enskildas plånböcker.

Uppräknat till befolkningen i stort har drygt 90 000 kvinnor och drygt 50 000 män i åldrarna 45–66 år minskat sin arbetstid, sagt upp sig eller gått i pension tidigare än beräknat på grund av anhörigomsorg. Ser man till dem som förlorat inkomst på grund av anhörigomsorg i nutid och fem år bakåt och uppräknat till befolkningsnivå, rörde det sig 2014 om cirka 114 000 kvinnor och 75 000 män som fått minskade inkomster på grund av sitt omsorgsgivande. Källa: Stockholms Universitet, Institutionen för Socialt arbete (2014). Dessa siffror har troligen stigit sedan dess.

Det är vanligare att kvinnor med låg inkomst och med invandrabakgrund ger omsorg till anhöriga än högutbildade män med hög inkomst som är födda i Sverige. Kännedom om anhörigstöd är också lägre i grupper av människor som invandrat till Sverige. Vilken typ av omvårdnad du får av vem påverkas av din klasstillhörighet och härkomst. Det är en direkt konsekvens av brister i välfärden och en jämställdhetspolitisk tillbakagång. Det pekar på en ojämlikhet som behöver åtgärdas. Vid vård i hemmet är det viktigt att all patientinformation samlas för gemensam tillgång för kommun och region. Detta behöver vara en självklar del inom HS-avtal. Både regionen och kommunerna i Skåne måste ta sitt ansvar i att stödja de anhöriga som vill vårda och i att se till att välfärden räcker till för de som behöver sjukvården och omsorgens resurser.

Våld i nära relationer och sexuella trakasserier

Alla har rätt till ett liv fritt från våld. Våld i nära relationer är ett folkhälsoproblem där kvinnor och barn är de främst utsatta. Region Skånes ansvar ligger både i att upptäcka, förebygga och behandla följder av våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor och barn. Arbetet ska ske i möte med sjukvård och tandvård, i planering av trygga miljöer och i samverkan med kommuner, socialtjänst och i berörda fall skolor.

Det är viktigt att nyttja de rutiner som finns för att upptäcka om barn finns i närhet till våldsdrabbade, då detta starkt kan påverka även barnets hälsa.

Resurser riktas särskilt till implementeringen av regionens framtagna riktlinjer mot våld i nära

relationer där arbetet med särskilt utsatta grupper betonas. Detta är ett arbete som även behöver genomsyra arbetsmiljöarbete i regionen, ingen ska behöva utsättas för sexuella trakasserier eller våld på sin arbetsplats.

Beredskap, uthållighet och jämlik tillgång till rätt läkemedel

Jämlik läkemedelsförsörjning, tillgång till sjukvårdsmaterial och uthållighet är områden som pandemin har blixtbelyst under 2020. Bristerna har varit stora i hela landet. Beredskapsfrågorna i kriser har varit underprioriterade och övertron på just-in-time och marknadens förmåga att lösa samhällsproblem har varit alltför tongivande. Detta behöver åtgärdas i regionen och i landet.

Under Coronapandemin har frågan om regionala och nationella läkemedelslager kommit upp då just-in-time-hushållning och internationella fraktvägar skapat brister på skyddsmateriell och mediciner på inom sjukvården och på apoteken. För något så bokstavligen livsviktigt som läkemedel är det av stor vikt att inte vara beroende av externa leverantörer i många led utan skaffar lagerhållning som räcker när kriser drabbar. Beredskapen för både läkemedel och sjukvårdsmaterial behöver förstärkas i hela landet. Det handlar både om nationella lager och om regional och kommunal samverkan så att hela landets beredskap förbättras inför nästa kris. Men frågorna om beredskap handlar om mycket mer än läkemedel och sjukvårdsmaterial. Det handlar exempelvis också om personalens kompetens och bemanning. Just-in-time lösningar har tyvärr präglat även personalförsörjningen. Det är inte hållbart i längden och behöver förändras. Region Skåne bör också ta initiativ till att starta egen produktion av vaccin tillsammans med övriga regioner. Beredskap handlar både om lagerhållning och produktion. För ett litet land som Sverige är egen produktionskapacitet en nödvändig väg framåt.

Regionens utgifter för läkemedel är en stor och växande utgiftspost. Det har tillkommit nya mycket dyra läkemedel som belastar budgeten. Samtidigt noterar vi skillnader i förskrivningen som är svåra att förklara, till exempel finns det studier som visar att högutbildade män i högre utsträckning får tillgång till nyare läkemedel än andra grupper. Felaktig förskrivning belastar inte bara regionens budget, pengar som kunde ha använts på ett bättre sätt, utan påför också patienter läkemedelsbiverkningar i onödan. Det är viktigt att alla får likvärdig god tillgång till läkemedel och att förskrivningen följer riktlinjer och inte sker godtyckligt.

Ambulanser som alltid kan komma

Vi i Vänsterpartiet anser att ambulanssjukvård är alltför viktig för att drivas av vinstdrivande företag. Vi har sett tidigare exempel där upphandlingsavtal fått rivas när företag går i konkurs och regionen fått plocka upp verksamheten med stora förluster. Som invånare ska man kunna lita på att en ambulans alltid kan komma när man behöver den. I nuläget försämrats också väntetiderna som blivit längre, och ingen av de skånska kommunerna lever upp till målet att 90 % av ambulanserna ska komma inom 20 minuter. Detta är också ett exempel på

hur dimensioneringen av vården inte har varit anpassad till extraordinära händelser, såsom pandemin vi alla lever med just nu.

Det är genom en sammanhållen organisation vi kan garantera att dirigeringen fungerar över hela Skåne samt att likartade behandlingsriktlinjer gäller för all prehospital verksamhet. Den regionala samordningen och ledningen är avgörande för en jämlik vård. Att utarbeta gemensamma vårdprogram inom regionen och säkerställa sömlöst samarbete mellan region och kommun görs bäst i offentlig regi.

När verksamhet varit under privat regi har det visat sig att arbetstidslagstiftningen inte respekteras vilket innebär en stor medicinsk risk då personalen inte får den tid för återhämtning som de behöver. Olika kollektivavtal och skillnader i antal visstidsanställningar och tillsvidareanställningar håller nere kostnader för de privata bolagen på personalens bekostnad. Samma personal har också arbetat för mer än en arbetsgivare under samma tidsperiod vilket försvårar tillämpningen av lagstiftningen. Olika utförare innebär också olika typer av ambulanser med utrustning organiserad på olika sätt vilket innebär osäkerhet och spilltid i livsavgörande situationer. Samtliga av Skånes ambulansdistrikt ska därför återgå i offentlig regi.

Avgifter inom vården

Att avgifterna inom vården har stor betydelse för tillgängligheten är belagt av forskningen. Eftersom det har en stor avskräckande effekt för ekonomiskt utsatta grupper även med små höjningar anser vi att avgifterna i vården alltid ska vara så låga som möjligt – möjlighet att söka vård får aldrig bero på storleken på den enskilda personens plånbok. På sikt menar vi att vården ska bli helt avgiftsfri.

Region Skåne behöver se över sina avgifter. Från Vänsterpartiets sida vill vi införa ett regionalt högkostnadsskydd för de som ligger inskrivna länge på sjukhus: en liten men ekonomiskt utsatt grupp vars tillfrisknande riskeras av oro kring höga sjukhusräkningar. Vi vill även utreda ett högkostnadsskydd för hjälpmedel tillsammans med kommunerna. Kroniskt sjuka eller funktionshindrade är patientgrupper vars räkningar till sjukvården kan bli väldigt höga samtidigt som patienternas inkomster inte hänger med.

”Kroniskt sjuka eller funktionshindrade är patientgrupper vars räkningar till sjukvården kan bli väldigt höga samtidigt som patienternas inkomster inte hänger med.”

Vänsterpartiet vill också avskaffa de straffavgifter som finns i den skånska sjukvården. De riskerar inte bara att drabba människor som av olika anledningar missar sina besök, till

exempel patienter som kallas till eftervård inom psykiatrin, de ger heller ingen effekt på faktiska besök. Att belägga känsliga patientgrupper med straffavgifter ger uttryck för en hård och kall människosyn som kan få brutala konsekvenser. Avgifterna betalas exempelvis inte av socialtjänsten och inkluderas inte i högkostnadsskyddet. De är också i vägen för att skapa tillitsfulla relationer mellan patient och vårdgivare.

Psykiatri

Den psykiska ohälsan i samhället ökar idag och sociala orsaker utgör ofta grund till att människor mår allt sämre. Det förebyggande arbetet är lika viktigt inom psykisk hälsa som inom fysisk, och ett nära samarbete med instanser bortom sjukvården så som elevhälsan och civilsamhällesorganisationer kan vara till stor hjälp för att minska effekterna av psykiska påfrestningar. Samverkan med kommunerna är en nyckel: idag är det alltför många som faller mellan stolarna med potentiellt förödande konsekvenser för den enskilde.

När det kommer till vård är det viktigt att mottagandet blir lika självklart som vid fysiska problem, att trösklarna är låga och ingångarna lätta att hitta. Terapeuter och psykologer på vårdcentralerna är en viktig del för tillgänglighet och tidig upptäckt för minskat lidande.

Brukarinflytandet behöver stärkas. De människor som är i behov av den psykiatriska vården har bäst möjlighet att bedöma om den fungerar och bör därför också ha ett större inflytande över hur den utförs. Resurser behöver ges till de olika patientföreningar som finns och nya kanaler behöver skapas för ett utökat brukarinflytande på alla nivåer. Det arbete som finns med PEER-support och brukarrevisorer är mycket positivt och bör stöttas för ökat patientinflytande.

Även inom psykiatrin bör man ta tillvara de tekniska landvinningarna och öka tillgängligheten för de som så önskar via chattfunktioner och digitala möten. Även här är det viktigt att det ses som ett komplement till mänskliga möten och att det inte helt ersätter personliga möten.

Under Coronapandemin har det kommit många larm om ökad psykisk ohälsa inom flera grupper. Folkhälsomyndighetens rekommendationer om självisolering för att minska smitta har gjort att många blivit ensamma och utan stöd från vardagliga möten inom skola, arbete och andra mötesplatser. För människor med beroendesjukdomar så som alkoholism eller spelberoende har detta utgjort en ökad risk för missbruk medan människor som lever med våld i nära relationer kan ha tvingats till isolering i en skadlig miljö. Det är viktigt att de resurser som finns för att hjälpa kan finnas tillgängliga för drabbade personer trots pandemin, och att det finns en beredskap för att hantera uppdämda behov när den mest akuta fasen av smittspridning är över.

Psykiatri med plats för de som behöver

Psykiatrin är en av de delar inom vården som tappat flest vårdplatser, trots ökande ohälsa och ökande befolkning. Fram till augusti 2019 ökade överbeläggningarna till 1,5 per 100 vårdplatser

(av totalt ca 500 inom psykiatri och habilitering). Beläggningsgraden ligger på strax över 90 %. Köerna är långa för många diagnoser vilket orsakar onödigt lidande och risk för förvärrade sjukdomstillstånd. Det måste finnas en väl utbyggd sammanhållen specialistvård med långt bättre tillgänglighet än idag.

För de som insjuknar akut ska psykiatriambulanser finnas tillgängliga i hela Skåne efter samma modell som den som idag kör på försök i Malmö, Svedala, Skurup, Vellinge och Trelleborg. Regionen bör också under 2021 påbörja återförandet av vårdval inom psykiatri och återföra resurserna till primärvården, den instans som är bäst lämpad som första vägen in för personer med psykisk ohälsa.

Kvinnors psykiska hälsa

Kvinnors psykiska ohälsa är ett samhällsproblem vars lösningar behöver prioriteras. Förebyggande arbete är viktigt för att främja hälsa genom hela livet, innan ohälsa uppstår. Ångestproblematik och utmattning har ökat och utgör i växande grad anledningar till sjukskrivning för kvinnor idag. Kvinnors psykiska ohälsa beror ofta på en arbetsmiljö som inte fungerar, men också på den ojämställdhet som finns i samhället där kvinnor tar ett större omvårdande ansvar både på arbetet och i hemmet. Snabba insatser utan långa väntetider är viktigt för den enskilda, och för samhället är det avgörande att utvecklingen inom sjukförsäkring går framåt så att även kvinnor kan få ekonomiskt stöd under sjukskrivningar med t.ex. smärtsymtom. För att kvinnors hälsa generellt ska bli bättre är det avgörande att utvecklingen mot ett mer jämställt samhälle går snabbare.

Barn och ungas psykiska hälsa

Även för barn och ungas psykiska hälsa är det viktigt med förebyggande stöd i flera av de miljöer som barn och unga vistas i dagligen. När ohälsa uppstår är väntetiderna allt för långa för bland annat barn i väntan på neuropsykiatrisk utredning: under 2020 ligger de fortfarande på ca två år. Detta är oacceptabelt och åtgärder behöver sättas in. Genom tidiga insatser kan man minska lidandet och förkorta vårdtiden. Det privatiseringsförslag som legat och ligger på bordet är inte rätt väg att gå för att stötta en grupp som dessutom ofta har flera diagnoser än en som de behöver hjälp och stöd med. Den sammanhållna vården är nyckeln framåt.

Verksamheterna inom BUP har trots begränsande förutsättningar gjort ett mycket gott arbete med att korta köer och stötta sina patienter och brukare. De behöver dock ett ökat stöd i form av resurser för att göra vården än mer tillgänglig för de barn och unga som behöver den.

Samarbete med kommunerna behöver stärkas för att förbättra barn- och ungdomspsykiatri. I arbetet med att stötta barn och ungas psykiska hälsa berörs skolan, elevhälsan, ungdomsmottagningarna, kommunernas fritidsverksamhet och barn- och ungdomspsykiatri, alla med olika kompetenser och ingångar.

Utveckla psykiatrin

Den personalkris som den skånska psykiatrin befinner sig i idag är bland annat ett resultat av de neddragningar som skett inom slutenvård psykiatrin. Satsningar på en god arbetsmiljö, teamarbete och fler kollegor är ett måste för att förbättra situationen. De som lider av de tyngsta psykiska sjukdomarna är oerhört utsatta människor som måste få den hjälp de behöver. Det går inte att fortsätta tro att öppenvård kan ersätta dygnet-runt-vård i den utsträckning som nu sker - fler människor kommer att fara illa om inte nya vårdplatser skyndsamt öppnas. Kontinuiteten i vården måste garanteras, det är inte acceptabelt att människor skickas hem utan att vara färdigbehandlade för att någon med större behov behöver sängen.

Mellanvårdsverksamheten, dagvården och de mobila teamen behöver utvecklas och utökas till fler orter. En jämlik tillgång till vård i hela Skåne är viktigt. Steget mellan slutenvårdens fulla kapacitet och vad som kan erbjudas inom öppenvården är alltför stort. Med en utbyggd verksamhet på fler orter kan fler människor få hjälp närmare hem och slippa bli inlagda på en slutenvårdsavdelning. Det behöver satsas på kontaktpersoner inom psykiatrin så att alla patienter får stöd i vårdens olika skeenden. Det utgör en del i att stärka samarbetet mellan kommunerna, den öppna psykiatrin och slutenvårdspsykiatrin. Det är avgörande att övergångarna mellan olika vårdformer förbättras. Ingen ska behöva skrivas ut utan att nästa steg är känt.

God vård för beroende och trauman

Satsningar på LARO-vården och övrig missbruksvård behöver bibehållas och olika alternativ inom behandlingsmetod och metodik behöver utvecklas. Villkoren för ackreditering måste ses över och kontrollen av att avtal följs behöver öka, även för sprutbytesverksamhet och övrig missbruksvård. Det är väldigt positivt att verksamheten kring förskrivningen av Naloxon i sprayform till missbrukare kommit igång efter flera års diskussioner. Verksamheten räddar liv och behöver följas och utvärderas för att ge ökad kunskap kring prevention av missbruksrelaterade dödsfall.

Problem som missbruk, spelberoende och annan samsjuklighet måste uppmärksammas. Vänsterpartiet vill även se ökat samarbete mellan akutsjukvården, beroendecentrum, vårdhem och myndigheter för att minimera risken att personer med missbruksproblematik hamnar mellan stolarna.

Vi är positiva till fortsatta satsningar på mottagningar riktade till ungdomar och unga vuxna i behov av missbruksvård. Det ska ske i samverkan med kommunerna. Det utgör en viktig insats för att förebygga missbruk och att erbjuda stödet i ett så tidigt skede som möjligt. Mottagningarna bör vara spridda över Skåne för en ökad jämlikhet. Grupper som är extra

utsatta för riskbruk och psykisk ohälsa bör prioriteras, så som ungdomar och vuxna med hbtqi+-tillhörighet.

Många både barn och vuxna som anländer till Sverige bär med sig oerhörda trauman från krig och tid på flykt och verksamheten för krigsskadade och torterade behöver stärkas. Röda Korsets arbete inom dessa områden utgör en oerhört viktig verksamhet som behöver stöttas och utvecklas. Fler former behöver utvecklas för att möta alla de behov som finns. Vänsterpartiet vill se en satsning på ökad anställning av PTP-psykologer (praktisk tjänstgöring som psykolog). Det är en viktig satsning inför framtiden i ett läge där väntetider för exempelvis behandling och terapi för PTSD (posttraumatiskt stressyndrom) kan vara uppemot ett år långa.

Tandhälsa

Tandhälsa är en viktig del av folkhälsan och Sverige har en lång historia av brett täckande vård för alla åldrar inom tandhälsan. Dagens tandvårdssystem är uppbyggt vid sidan av sjukvårdssystemet, trots att tänderna onekligen är en del av kroppen.

I Region Skåne är Folktandvården ett eget bolag uppdelat i olika vårdval. Det splittrar verksamheten, inte minst när det gäller tandvård för barn och unga. Köerna är långa och på många platser har det inför listningsstopp för nya patienter. Under Coronapandemin har många kliniker stängt all sin ordinarie verksamhet på grund av smittorisken och bara fokuserat på akutbesök. Det har i sin tur förlängt köerna, speciellt inom specialisttandvården, vilket byggt upp större behov på grund av eftersatt vård. Det är viktigt att Region Skåne ersätter verksamheten för denna vård så att det finns god tillgänglighet både på akut-, specialist- och allmäntandvård.

Regionen som arbetsgivare

Regionen är Skånes största arbetsgivare med drygt 36 000 anställda. Som arbetsgivare bär Region Skåne ansvar för var och en av de anställda. Under året som har gått är det regionens medarbetare tillsammans med vårdpersonal i kommuner och på andra håll som har gjort sitt yttersta för att hantera den pandemi som drabbat hela samhället. Personalpolitiken och regionens ansvar som arbetsgivare är en av nycklarna för att lösa utmaningarna i vården framöver. Den kris som sjukvården varit i under lång tid har i mångt varit en personalkris. Region Skåne ska vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda bra grundlöner, god arbetsmiljö och en stabil löneutveckling.

Investera i personalen

Personalpolitiken är en av de största utmaningarna i regionen. Efter år av effektiviseringar, sparbetning och krav på effektiviseringar och därtill en pandemi är personalen trött. Vi har haft en situation med ett alltför högt uppskruvat arbetstempo vilket har lett till att personal lämnar arbetsplatserna, personalomsättningen blir alltför hög och att det är svårt att rekrytera. Det är ett gigantiskt resursslöseri när personal som har arbetat under flera år bestämmer sig för att lämna sin tjänst. Om ett dussintal erfarna sjuksköterskor slutar innebär det en förlust på flera hundra års erfarenhet av att vårda och möta patienter, kunskap som aldrig går att utbilda fram. För att lyckas bygga en jämlik sjukvård för framtiden som möter invånarnas behov behöver personalkrisen lösas. Efter detta år med en pandemi som har utgjort en enorm utmaning för regionens roll som arbetsgivare är det än viktigare att ta tag i möjligheter till återhämtning, en bra arbetsmiljö och goda villkor för de anställda.

Det är centralt att regionen möjliggör för personalen att få förutsättningar att göra ett gott arbete utan att deras hälsa slits itu. En god arbetsmiljö förutsätter tillräckligt många kollegor och vårdplatser så att ett för högt arbetstempo och etisk stress kan minimeras.

”Det är centralt att regionen möjliggör för personalen att få förutsättningar att göra ett gott arbete utan att deras hälsa slits itu. En god arbetsmiljö förutsätter tillräckligt många kollegor och vårdplatser så att ett för högt arbetstempo och etisk stress kan minimeras.”

Målet för Region Skåne ska vara att inte nyttja bemanningsföretag. Bemanningsföretagen splittrar arbetsplatsen och gör det svårt för de anställda att känna sammanhållning. Inhyrd personal är dyrare än fast anställd personal vilket gör det svårt att planera verksamheten ekonomiskt. Det är angeläget att söka mer hållbara lösningar på bemanningsproblemen. Region Skåne behöver bygga upp personalpooler inom verksamheterna och skapa flexibilitet genom att bemanna upp med personal för att klara av tillfälliga öknings i arbetsbelastning utan att stressen blir alltför stor. Regionen behöver också höja grundbemanningen så att tillfälliga luckor till följd av utbildningar, korttidssjukskrivning, kortare föräldraledigheter osv. går att lösa internt. Detta har visat sig vara en kvalitetshöjande och kostnadseffektiv åtgärd i längden varför detta är rätt väg att gå.

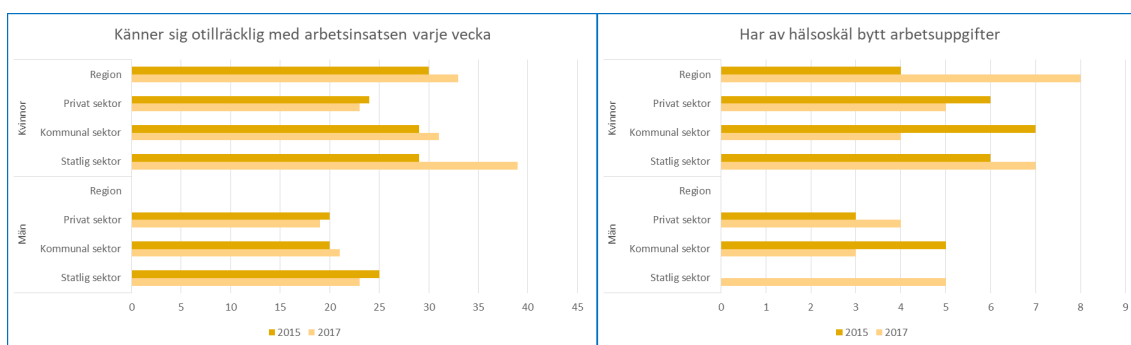
Region Skåne ska vara en attraktiv arbetsgivare för både den som är nyutbildad och den som har arbetat många år i sitt yrke. Region Skåne behöver säkra alla personalgruppers möjlighet till kompetensutveckling genom vidareutbildning. En del utbildningsanställningar finns idag på plats, bl.a. har ett kollektivavtal tecknats kring AST-utbildningar för Vårdförbundets medlemmar. Vi ser också hur undersköterskornas roll förändras och utvecklas och föreslår att medel öronmärks för att stärka den kompetensutveckling som pågår.

Resurser behövs för att förbättra arbetsmiljön

Under många år har sjukskrivningar för anställda inom Region Skåne ökat, men tiden innan pandemin kom syns ett litet trendbrott. Det gäller nu för regionen att skapa en hållbar arbetsmiljö. Ytterligare åtstramningar i verksamheten kommer att drabba personalen och riskerar att öka på sjukskrivningarna åter igen. Att de nedskärningar som gjorts under de senaste mandatperioderna lett till en drastisk ökning av sjukskrivningar är inte överraskande. Det är belagt att nedskärningar ger ökade sjukskrivningar i offentlig sektor. Idag sjukskrivs allt yngre personer, det tar längre tid för dem att återgå i arbete och det är hög risk för återfall in i exempelvis utmattningsdepression. Regionen har ansvar för arbetsmiljön för sina anställda. Det är dags att korta arbetstiden för ökad återhämtning och se till att varje arbetsplats har tillräckligt med kollegor så att arbetstempot blir långsiktigt hållbart. Dålig arbetsmiljö riskerar att innebära onödiga sjukskrivningar och utbränd personal vilket utöver personligt lidande för den drabbade dessutom kostar stora summor både i rehabilitering och eventuell nyrekrytering. Dessa resurser bör istället användas för att förbättra arbetsmiljön i hela Region Skåne.

Region Skåne har som mål att vara den bästa arbetsgivaren i Skåne. Vägen dit är lång. Hög arbetsbelastning med stress, tunga lyft och systematisk övertid förstör arbetsmiljön. Samtliga

medarbetarundersökningar sedan 2006 har visat att personalen upplever arbetstakten som för hög. Regionen som arbetsgivare har förbisett flera riskbedömningar från fackens skyddsombud där de signalerat att den hårda arbetsbelastningen tär på de anställda och krävt åtgärder. Efter år av larm drabbades hela samhället av den pandemi vi alla lever under nu. Det är avgörande att personalpolitiken inriktas mot bästa tänkbara arbetsmiljö. Under våren har vårdpersonalen kallats hjältar, fått applåder och hyllats. Med all rätt, men det som behövs i det långa loppet är en god arbetsmiljö, bra löner och en utvecklade arbetsituation. Detta är en av nycklarna för att lösa sjukvårdens utmaningar.

Idag är pressen i arbetslivet alltför hög, speciellt för kvinnor anställda i Sveriges regioner. Den största kategorin kvinnor anställda inom regioner arbetar inom vården. Källa: Statistikdatabasen SCB (2020, senaste data 2017). Saknad stapel visar utebliven data.

Facklig samverkan ska vara en självklar del av allt utvecklingsarbete. Det kommer fortfarande oroande signaler om en kvarlevande tystnadskultur och bristande tillit mellan personal och chefer. Det är viktigt att alla anställda är informerade om och kan använda sig av sin lagstadgade meddelarfrihet om man upplever att saker inte fungerar i verksamheten. För att vända trenden med hög personalomsättning måste risk- och konsekvensanalyser tas på stort allvar i hela organisationen. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en nyckelfaktor för att skapa en arbetsmiljö som fungerar i hela Skåne. Fokus i det fortsatta arbetet bör inriktas på det förebyggande systematiska arbetsmiljöarbetet, att kartlägga risker och vidta åtgärder innan sjukdom eller ohälsa uppstår, både för personal och patienter, resenärer, brukare och invånare. Arbetskulturen i Region Skåne ska garantera trygghet i att tala om de brister som finns, för patientsäkerhetens och för personalens arbetsmiljös skull.

Inflytandet över sin egen arbetsituation måste öka för regionens anställda. Istället har alliansen drivit igenom ett förslag om personaldrivna enheter. Regionen har drygt 36 000 anställda. Vänsterpartiet menar att det som krävs är ett arbetssätt som ger varje anställd makt och möjlighet att påverka sin egen situation, att samverka med de fackliga organisationerna tas på stort allvar och verksamhetsutveckling sker tillsammans med personalen och inte på ett kontor tiotal mil därifrån.

Trettio timmars arbetsvecka med bibehållen lön

Vänsterpartiet vill att Region Skåne lär av de framgångsrika exempel som gjorts med arbetstidsförkortning inom sjukvård och omvårdnad. På operationsavdelningen i Mölndal lade man in två sextimmarsspass per dag för operation istället för ett åttatimmars. Det gav fler tillgängliga operationstider, fler utförda operationer och kortade patientköerna. Personalen blev mer utvilad och orkade mer och de fick fler kollegor när tidigare problem med att fylla vakanser var som bortblåsta trots fler tjänster. På Svartedalens äldreboende i Göteborg gavs mer tid till de boende med sextimmarsspass, aktiviteterna blev fler och de anställda trivdes bättre. Sex timmars arbetsdag fungerar med andra ord som ett verktyg för att korta köer och förbättra kvalitet och kontinuitet inom vården, förutom att det ger mer fritid och tid för återhämtning för personalen. Detta är ett sätt att ta sig an den stora mängd uppskjuten vård som är en direkt konsekvens av pandemin.

”Det är dags att Region Skåne inleder resan mot 30 timmars arbetsvecka.”

Det är dags att Region Skåne inleder resan mot 30 timmars arbetsvecka. Det bör påbörjas på de arbetsplatser som är hårdast drabbade av sjukskrivningar och hög personalomsättning och inom operationsverksamheten i regionen. Arbetstidsförkortning är en långsiktig lösning som är bra både för personalen och för patienterna. Runt om i de svenska landstingen ser vi hur försök med arbetstidsförkortning leder till strålande resultat: lägre sjukskrivningstal, högre kapacitet på operationsavdelningar och en högre trivsel bland personalen. Som ett första steg kommer arbetet inledas med att förkorta arbetstiden till 30 timmars arbetsvecka med bibehållen lön inom operationsverksamheterna i Region Skåne under 2021.

Rätt till heltid, möjlighet till deltid

Alla anställda ska ha rätt till arbete på heltid eller till önskad tjänstgöringsgrad, vilket ska framgå redan i utannonseringen av lediga tjänster. Region Skåne ska aldrig utlysa deltidstjänster.

Att inte ha inflytande över sin arbetstid är en starkt bidragande faktor till ohälsa. Korttidsvikariat och timanställningar ska minimeras. Brutna scheman ska inte förekomma och helgtjänstgöring i ett rullande schema ska ske högst var tredje helg. Nattpersonalens arbetsmiljö ska förbättras och göras mer attraktiv. Idag arbetar många av sjukvårdens medarbetare frivillig deltid. Dessa personer betalar idag sin egen arbetstidsförkortning för att

regionen inte kan tillhandahålla en arbetsmiljö som gör att de orkar arbeta heltid. Detta är en fråga som intimt hänger ihop med arbetet för att agera och vara en jämställd arbetsgivare.

Jämställda löner – en fråga om ekonomisk självständighet

Under 2021 ska en lönekartläggning göras som ett första steg för att nå målet om att höja lägstälönerna i regionen till 28 000 kronor i månaden. En stor andel av våra medarbetare ligger i dagsläget långt under det beloppet. Det är orimligt. Den lön regionen erbjuder ska gå att leva ett ekonomiskt självständigt liv på och satsningen syftar på sikt till att uppvärdera de kvinnodominerade yrkesgrupperna. Det ska inte vara ett måste att ha en partner med inkomst för att kunna få privatekonomin att gå runt.

Det är också viktigt att all personal i regionen har en löneutveckling som är kopplad till kunskap och kompetens och inte till hur många gånger man orkar byta arbetsplats. Idag ser vi en snedvriden situation där personal som har varit trogen sin arbetsplats länge kan ha löner som ligger betydligt lägre än nyrekryterad personal som har bytt arbetsplats upprepade gånger.

Mångfaldskompetens, språkkunnighet och rekrytering

Vi lever i ett samhälle som präglas av rasism. Människor blir bortsorterade i rekryteringsprocesser utifrån utlandsklingande efternamn. Ett byte av efternamn till något som uppfattades som mer "svenskt" kunde kopplas direkt till höjd inkomst.

Det är ett viktigt mål för Region Skåne att medarbetarna avspeglar befolkningen. Andelen personal med annan bakgrund än svensk bör inom Region Skånes verksamheter som minst motsvara representationen hos regionens befolkning. Region Skånes rekryteringsprocesser ska bidra till en ökad mångfald bland våra anställda. Under året är det viktigt att regionen säkrar följsamhet till antidiskrimineringslagstiftning i all rekrytering.

I Skåne finns en bred språkkompetens hos befolkningen, en kompetens som är högt eftertraktad inom sjukvården. Många borde kunna erbjudas att bli den nya personal regionen så väl behöver. Många av de som idag är på flykt har redan en vårdutbildning men saknar kunskaper i svenska. Arbetet med att påskynda validering för nyanlända är viktigt. Exempel på framgångsrika åtgärder kan ges i särskilda praktikplatser, introduktionsprogram, fadderskap, språkundervisning och folkhögskolornas förberedande yrkesutbildningar.

Allas rätt till anställning

I Region Skåne ska alla, oavsett funktionsförmåga, ha möjlighet att få och behålla en anställning. Detta gäller både människor som har fått en arbetsskada eller förslitning under sin tid som anställd i regionen och människor som söker sig till regionen med nedsatt funktionsförmåga. Alla ska ha samma möjlighet att ta del av information om lediga tjänster, ansöka och få dem. Regionen ska som arbetsgivare vara ett föredöme i att anställa medarbetare med funktionsnedsättning - med rätt förutsättningar kan alla bidra med sin arbetsinsats på regionens arbetsplatser. Målsättningen ska under de kommande åren vara fördubbla antalet anställda med olika typer av lönebidrag.

Rätten till kollektivavtal och upphandlingar som garanterar kvalitet och goda villkor

Region Skåne upphandlar väldigt mycket verksamhet och produkter. Avtalsuppföljningen är därför central för regionen. Det ska inte vara möjligt att upprepade gånger bryta mot upphandlingsavtal utan vitesföreläggande. Detta inkluderar även miljömål, vilka bör vara tydligt formulerade i avtalen och även inkludera underleverantörer.

Region Skånes upphandlingar behöver vidare koppla sociala krav till upphandlingarna för att garantera personalens arbetsvillkor. De upphandlingar som utförs behöver innehålla skarpa kriterier om kollektivavtal, meddelarfrihet samt att personalen garanteras möjlighet till fortsatt anställning även om ett annat företag vinner upphandlingen. Ett exempel är vita jobb-modellen vilken innebär att entreprenörer och underentreprenörer förbinder sig att följa kollektivavtal (eller villkor i enlighet med kollektivavtal), och att detta följs upp systematiskt. Upphandlingarna bör även ställa krav på land-till-landrapportering för att i möjligaste mån undvika skatteflykt och avancerad skatteplanering.

Det är viktigt att vara medveten om alla de problem som finns med upphandling enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling). LOU-lagstiftningen medför avgörande hinder för insyn, transparens och demokratiskt beslutsfattande. Dessa grundläggande medföljande svårigheter gör att så lite verksamhet som möjligt ska upphandlas. Regionen bör se över vilka verksamheter som ska återtas till offentlig regi när upphandlingarna löper ut. Ett aktuellt exempel som har blivit tydligt under pandemin är trafikoperatörernas utstuderade sätt att använda sviktande resandeunderlag på grund av pandemin som en ursäkt att varsla oproportionerligt många ur sina personalgrupper. Detta är en situation som hade kunnat undvikas om regionen hade drivit kollektivtrafiken i offentlig regi.

En sammanhållen verksamhet är ofta effektiv. Trenden under de senaste åren har istället varit att stycka upp regionens verksamheter genom upphandling eller organisationsförändringar vilket medfört många problem. Varken upphandlingar av strategisk verksamhet eller interna köp- och säljsystem bör behållas i framtiden.

Organisationen har genom sådana system blivit svårgripbar och upphandlingar till lägsta pris har tummat både på kvalitet i tjänsten, i arbetsmiljön och på de fackliga rättigheterna för personalen. Region Skåne har t.ex. historiskt drabbats av flertalet incidenter till följd av bristfällig städning, kriser som drabbat enskilda patienter hårt. Vänsterpartiet vill att den städning som fortsatt finns i upphandlad form ska tas tillbaka i egen regi för att kunna garantera kvalitet i arbetet, ge rimliga arbetsvillkor och en god arbetsmiljö för lokalvårdarna.

I regionen har ett arbete pågått med att nyanställa yrkesgrupper som under årens lopp har försvunnit eller utsatts för privatiseringar, så som de servicemedarbetare och lokalvårdare som finns runt om på de skånska sjukhusen. Nyanställningarna är del utav en god utveckling. Det är däremot ett problem att dessa grupper anställs i en egen förvaltning och att regionen "leker affär" med sig själv. Sjukvården ska inte vara en marknad där man köper och säljer av sig själv.

"Servicemedarbetare på sjukhusen är viktiga delar av den organisation som krävs för att sjukvården ska fungera."

Servicemedarbetare på sjukhusen är viktiga delar av den organisation som krävs för att sjukvården ska fungera. Utan städning ökar vårdrelaterade infektioner, utan kvalitetsmässig servering av mat minskar patienternas aptit och utan fastighetskötare fungerar lokalerna inte som de ska. Detta är delar av vården - inte tjänster som tillförs extra. Därför ska det göras en utredning över hur servicemedarbetare och lokalvårdare kan föras över till sjukvårdens egna förvaltningar istället för att som nu höra till en egen förvaltning. Det är också viktigt att den mat som regionen upphandlar ska vara fri från antibiotika och upphandlas med hårda krav på så låg klimatpåverkan som möjligt.

Regional utveckling

Det regionala utvecklingsuppdraget är ett brett uppdrag som innefattar bland annat arbetsmarknadsutveckling, en klimatsmart utveckling i regionen och en hållbar infrastruktur för framtiden. Skåne är en av de regioner i Sverige som har lägst sysselsättningsgrad i riket med en arbetslöshet som dessutom förvärrats av det ekonomiska läget i Covid-19pandemins spår. Pandemin har berört människor på många olika sätt och regionen behöver kunna bidra med socialt ansvarstagande stöttning för de som lever och verkar i regionen. Samtidigt är det viktigt att inte tappa styrfart i det omställningsarbete som sker för att bli en klimatsmart och ekologiskt hållbar region.

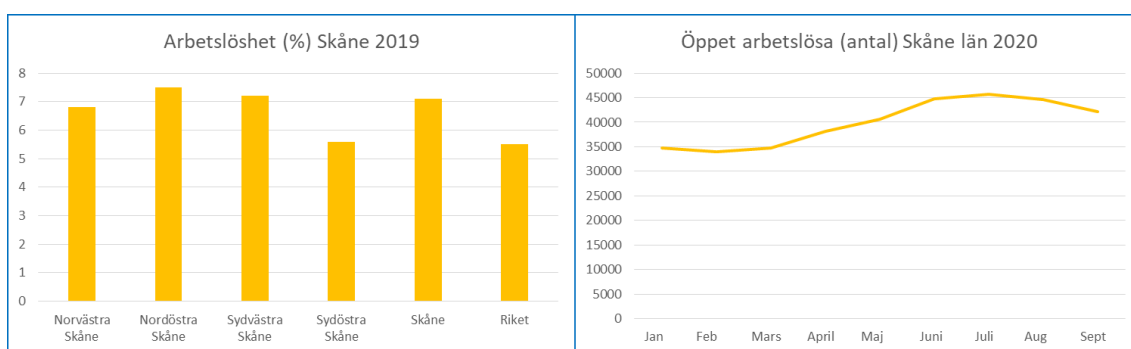
Varken arbetslöshet eller annan utsatthet slår jämt mot de skånska invånarna. Klasstillhörighet och bostadsort påverkar i hög grad hur exempelvis konjunkturförändringar kan påverka din vardag. I Skåne idag ser vi hur de ekonomiska klyftorna växer. Den pandemi vi lever med 2020 kommer att ha långvariga effekter som slår hårdast mot de mest utsatta. Det är viktigt att analysera åtgärder och utvecklingsområden efter vilka effekter de har på olika grupper och arbeta fokuserat mot en långsiktigt mer jämställd region.

Breda satsningar för fler jobb

Skåne har under många år haft många invånare som saknar sysselsättning och skillnaderna mellan olika delar av regionen är stora. I Coronapandemin har detta förvärrats. I september 2020 har Malmö och Perstorp Sveriges högsta arbetslöshetssiffror. I Malmö har antalet arbetssökande ökat med över 5000 personer på ett år. Långa perioder av arbetslöshet riskerar att påverka hälsan hos den enskilde, samtidigt som det påverkar privatekonomi, pension och regionens samlade intäkter. På senare år har skattekraften i regionen som helhet ökat, men ökningen är inte jämt fördelad över Skåne. För att fler ska kunna arbeta behövs fler arbetstillfällen både inom offentlig och privat sektor.

De insatser och stöd som regionen har ansvarat för har inte räckt till varken för att behålla sysselsättningsgraden eller skapa tillräckligt med nya jobb. Den uppförsbacke som vi nu har framför oss kräver samordning mellan många samhällsinstanser, inte minst alla nivåer av utbildning och kompetensutveckling. Senare års entreprenörsoptimism inom medelstildelning behöver breddas till fler sorters verksamheter och ett bredare spektrum av arbetstillfällen behöver värdesättas för att sysselsätta fler utbildningsnivåer än de mest högutbildade.

Under krisen har vi sett många följdverkningar av otrygga anställningar. Människor har förlorat sina försörjningar mer eller mindre utan förvarning och brister inom utbildning och stor tidspress har lett till risk för ökad smittspridning inom t.ex. omsorgen. Trygga anställningsformer är ett måste för ett Skåne som vill vara en stabil och långsiktigt hållbar arbetsmarknad. Sociala krav på lägst tillåtna lönenivåer och balans mellan vinstuttag och personalminskningar behöver övervägas i samband med medelstildelning och krisstöd från regionen.

Skillnad mellan olika delar av Skåne i procentuell arbetslöshet 2019 (graf 1). Vi väntar fortfarande på övergripande statistik som visar procentuell skillnad efter Coronavirusets utbrott per geografisk del. Källa: Region Skåne (2020). Arbetsförmedlingens statistik över arbetslöshet (graf 2) omfattar arbetssökande utan arbete som aktivt söker och omgående kan tillträda på arbetsmarknaden förekommande arbete och som inte deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Källa: Regionfakta/ Arbetsförmedlingen (2020).

Den paus som tagits i omorganisationen av Arbetsförmedlingen har inte pausat de problem som nedstängda kontor medförde 2019. Det är fortsatt viktigt att följa de efterverkningar som uppstår i förändringen och att regionen kan utgöra stöd för många av de människor som drabbas. Den verksamhet inom rehabilitering och anpassade arbetsplatser som tidigare sköttes av Arbetsförmedlingen behöver fortfarande finnas till för de som nyttjar den. Det ökade intresse som syns för arbete inom välfärden behöver tillvaratas när fler unga söker sig till omvårdnad, ett område där vi kommer att behöva en bred och skicklig kompetens i framtiden.

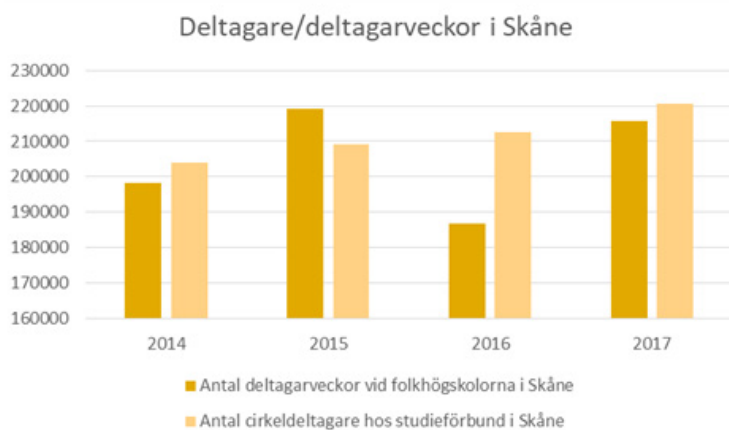
Region Skåne ska initiera ytterligare satsningar tillsammans med relevanta myndigheter, företag, fackliga organisationer, folkbildningen och utbildningsinstitutioner för att ta gemensamt ansvar för jobbskapande insatser. Kraftsamling för fler i arbete bör vara av långsiktig karaktär och mer omfattande och målinriktad än de satsningar vi har sett under senare år. Det handlar om långsiktiga satsningar i Skåne och ett accelererat arbete inom öresundsintegrationen. Nya samarbeten över sundet behöver etableras där befolkningen står i fokus i frågor som rör gränshinder och pendling snarare än, som idag, varumärkesetablering.

Samhällsbyggande folkbildning

En levande demokrati förutsätter ett samhällsklimat som tillåter debatt och dialog och institutioner och folkrörelser där människor kan bilda och utbilda sig tillsammans. Sverige har över tid haft en stark folkbildningstradition där folkhögskolor och studieförbund har grundläggande och självklara funktioner.

Folkbildningens kulturella infrastruktur är väl etablerad och inarbetad i alla delar av Skåne. Det finns aktiva studieförbund i så gott som varje liten ort och vilket behöver synliggöras och tas tillvara på. Det regionala stödet är centralt för att upprätthålla goda möjligheter för folk att kunna gå utbildningar, studiecirklar, utveckla sina intressen och interagera på ett brett samhälleligt plan. Stödet till studieförbund och folkhögskolor behöver utökas med ett grundbelopp utifrån skolornas och förbundens behov.

Folkhögskolorna har också långvariga erfarenheter och goda kunskaper kring utbildningsinsatser för människor som idag står utan arbete. Den vuxenpedagogiska verksamheten som folkhögskolorna driver har t.ex. visat sig vara en bra väg in i samhället för människor som nyligen flyttat till Sverige. De grundutbildningar inom olika yrkeskategorier som kan samordnas med språkstudier och diplomeringskurser är beprövade och effektiva sätt att tillvarata människors kompetens och ge snabba vägar in i arbetslivet. I den förändring som Arbetsförmedlingen står inför är det viktigt att skånska folkhögskolor fortsatt har möjlighet att utbilda människor med olika tidigare utbildningserfarenheter och leda väg in till sysselsättning.

Deltagarveckor på folkhögskolor i Skåne och cirkeldeltagare hos studieförbund i Skåne 2008-2017. Källa: Region Skåne.

Studieförbunden och folkhögskolorna fyller viktiga funktioner i att utbilda och ge möjlighet till utövande inom kultur. Kurser, utbildningar och studiecirklar har utbildande, fortbildande och sysselsättande egenskaper inom oräknliga kulturyrtringar. De utgör mötesplatser och plattformar för kunskaps- och erfarenhetsutbyte för alla åldrar, bakgrunder och på väldigt många platser. Kulturlivet i sig är en viktig del av regional utveckling.

Även om 2019 års studierapportering tillåts ligga som grund för verksamhetsbidrag 2021 är det troligt att man med 2020 års restriktioner tappat styrfart, deltagare, kompetens och kontaktnät. Alla möjligheter till kompensation utöver 2019 års medel är därför önskvärt.

Koldioxidbudget

Under 2020 lämnade Vänsterpartiet in ett förslag på att införa en regional koldioxidbudget. Den syftade till att ta kraftfulla politiska beslut för att vända den negativa klimatutvecklingen och nå målen från Parisavtalet. I budgeten bryts Parisavtalets mål till regional nivå och fokus sätts på att få ner koldioxidutsläppen. En regional koldioxidbudget berör inte enbart regionens egna verksamheter, utan innefattar all verksamhet som sker inom Region Skånes geografiska område.

Politisk styrning är ett av de viktigaste verktygen för att uppnå förändringar i form av minskande utsläpp. Den utsläppsminskning från stora svenska företag på 5 % som vi såg under 2019 kan till stor del kopplas till politiskt styrda höjda priser på utsläppsrätter. Blir det dyrt med utsläpp från fossila bränslen minskar de, för 2019 i en takt som gjorde att klimatmålen kunde uppnås. En koldioxidbudget skulle peka ut hur snabba minskningar Skåne behöver göra på vilka områden för att nå Parisavtalets gränsvärden.

Att arbeta efter en koldioxidbudget ger ett stöd i samarbete med kommunerna, men också med andra aktörer. Det finns idag inget verktyg som fungerar på det sättet inom Region Skånes miljöpolicy. Vi i Vänsterpartiet vill fortsatt se ett framtagande av en egen koldioxidbudget för Skåne för att på ett strukturerat och samlat vis arbeta effektivt mot koldioxidutsläppen.

Bygg en hållbar infrastruktur i hela Skåne

Skåne utgör en port till Sverige där den största delen av all gods- och persontransport från Europa passerar. Det järnvägsnät som finns idag är tungt trafikerat och behöver byggas ut för att kunna möta befintligt höga och ständigt ökande behov. I enlighet med målen om ett fossilfritt Skåne 2020 behöver både gods- och persontransport överföras från vägar till räls och till viss del även sjöfart. Både Agenda 2030, FN:s klimatpanel (IPCC) samt det Klimatpolitiska rådet i Sverige kräver drastiska omläggningar av alla sektorer för att vi ska kunna uppfylla målen.

Region Skåne med sina många medarbetare och omfattande väg- och järnvägsnät har stor förbättringspotential och därtill ett stort ansvar att se till att målen uppnås. Det är därför viktigt att sätta politiskt fokus på utbyggnaden av järnvägen och slopa större spontana utbyggnationer av motorvägar i Skåne likt E6:an och E22:an. För att kunna bygga ut järnvägen i den hastighet som krävs förutsätts att även staten höjer sina ambitioner. Ett välfungerande järnvägsnät genom Skåne är en angelägenhet som berör hela Sverige.

”Regionen behöver satsa på hållbara alternativ och lägga investeringar i upprätthållen kollektivtrafik istället för att rikta bidrag till verksamheter som direkt skadar miljön.”

De regionala flygplatserna som länge sponsrats av både region och kommuner behöver läggas ner. Att gå in med skattepengar och stötta mindre flygplatser är vaken miljömässigt eller ekonomiskt försvarbart. Mindre flyg som det rör sig om trafikerar främst kortare rutter där tåg bör vara ett bättre alternativ. För längre resor finns Kastrup Airport med anslutande trafik från Skåne. Regionen behöver satsa på hållbara alternativ och lägga investeringar i upprätthållen kollektivtrafik istället för att rikta bidrag till verksamheter som direkt skadar miljön.

En viktig del av Skånes infrastruktur rör bredbandsutbyggnad. Idag har inte hela Skåne tillräcklig bredbandsuppkoppling för att arbeta, studera eller ha tillräcklig kontakt internet för att få full samhällsservice. I takt med att digitaliseringen av välfärdstjänster går framåt blir detta av allt större vikt. Regionen har inget officiellt ansvar för bredbandsutbyggnad, men som del av regional utveckling är en hög täckningsgrad en grundförutsättning för att hela Skåne ska kunna leva.

Satsa på det förnybara – för forskning, omställning och jobb

En stor del av Skånes delmål mot att bli en fossilfri region kräver innovativa lösningar. Regionen behöver stimulera jobsatsningar med långsiktiga klimatsatsningar via forskningsprojekt. Arbetsmarknaden inom teknik och kunskapsutveckling har potential och det finns utrymme för att skapa nya arbeten inom energisektorn. Ett sätt är att skapa lokala yrkesutbildningar inom området och i regionens regi utveckla arbetet med hur fler aktörer i Skåne kan nå miljömålen. Utöver att bidra till att uppfylla klimatmålen skulle en sådan satsning skapa arbetstillfällen både genom direkta produktionsbehov och inom utbildningssystemet.

Regionen har ett stort ansvar för samhällsomställningen, men hela samhället behöver snabba på utbyggnaden av förnybar energi. Regionen kan här även agera utbildningsstöd i metoder och arbetssätt för att ställa om till klimatsmart verksamhet för långsiktig hållbarhet inom näringslivet. I dagsläget ser vi t.ex. en allvarlig elbrist, men också att satsningarna på förnybart går allt för långsamt generellt. Klimatsamverkan Skåne är ett viktigt samarbetsforum för samverkan inom klimatfrågorna.

”Vänsterpartiet vill se en trovärdig och långsiktig avveckling av fossila bränslen genom satsningar på klimatneutrala verksamheter och överflyttning av transporter till spårbunden trafik.”

Vänsterpartiet vill se en trovärdig och långsiktig avveckling av fossila bränslen genom satsningar på klimatneutrala verksamheter och överflyttning av transporter till spårbunden trafik. Klimatsmart byggande, energieffektiva plushus och solceller på regionens byggnader är andra sätt där regionen kan bidra till långsiktig hållbarhet och resursanvändning.

Det behövs satsningar på förnyelsebara drivmedel, inom biogas finns det exempelvis stor utvecklingspotential för både produktion och användning. De laddningsstationer som finns runt om i Skåne täcker idag inte behovet. I synnerhet i glesbygden, där avstånden är större, behöver laddningsstationer och gas- och biogasanläggningar utvecklas. Ett helt fossilfritt Skåne behöver täcka mer än bara tätbebyggda områden.

Positiv samverkan med idéburna sektor

Region Skånes idéburna sektor är stor, vital och mångfacetterad. Genom att ta tillvara den innovationsrikedom som finns hos idéburna organisationer kan man i Skåne delta i en uppsjö av aktiviteter, samarbeten och kreativa processer. Överenskommelsen med den idéburna sektorn är viktig att utveckla, men samtidigt är det viktigt att inte välfärden lämnar över ansvaret till ideella krafter – det är samarbete som behövs, inte att den ideella sektorn övertar uppgifter som ingår i välfärdens offentliga åtagande. Detta rör inte minst sjukvård, där regionens ansvar är lagstiftat och volontära organisationer inte kan förväntas bära det sjukvårdsuppdrag som regionen ansvarar för gentemot invånarna.

”I samverkan med den idéburna sektorn i dess fulla bredd är det viktigt att tillsammans arbeta för att föreningsliv och aktiviteter är tillgängliga för så många som möjligt och att verksamheterna präglas av jämlikhet och jämställdhet.”

I samverkan med den idéburna sektorn i dess fulla bredd är det viktigt att tillsammans arbeta för att föreningsliv och aktiviteter är tillgängliga för så många som möjligt och att verksamheterna präglas av jämlikhet och jämställdhet. Även inom detta område är det viktigt att fortsatt behålla bredden och inte beskära medel till att exempelvis främst hamna inom innovativt entreprenörskap. Region Skåne bör dessutom ta initiativ till åtgärder för att tillsammans med föreningslivet stötta arbetet med jämlikt och jämställt föreningsutövande i regionen.

Kollektivtrafik

Skåne behöver en enkel och tillgänglig kollektivtrafik. De åtgärder vi sett under Coronapandemin med indragna turer är helt fel väg att gå – både för att upprätthålla smittskydd och för alla resanden som plötsligt stod utan möjlighet att resa. Ett ökat resande med kollektivtrafiken är något av det bästa vi kan göra för att anpassa oss till en mer klimatsmart resande. Att ständigt förändra utbudet med indragningar skadar tilliten till systemet och riskerar att förlora passagerare. För att ett ökat resande ska bli verklighet behöver vi kunna resa kollektivt över hela Skåne med ett stabilt utbud och sikta på billigare resor framöver.

En skattefinansierad kollektivtrafik för alla

Vänsterpartiet vill på sikt ha en helt avgiftsfri kollektivtrafik i Skåne. Det finns många goda exempel från platser där det genomförts. Inom Sverige har Avesta fri kollektivtrafik inom kommunen, och exemplen utomlands ifrån blir allt fler: Luxemburg och Estland har helt fri kollektivtrafik och Tyskland överväger det. Paris har just avgiftsbefriat kollektivt resande under 18 år och Hasselt i Belgien har idag avgiftsfritt för alla upp till 20 år. Dunkerque har fritt resande för alla åldrar. Även Los Angeles tittar på att avgiftsbefria resandet. Det finns otaliga exempel där orter och städer inför olika versioner av avgiftsfria resor.

Utvärderingarna av avgiftsfri kollektivtrafik talar sitt tydliga språk. I Avesta ökade resandet med 80 % och minskade utsläppen i kommunen med 40 ton koldioxid redan ett år efter införandet. Hasselt i Belgien hade helt fri kollektivtrafik mellan 1997 och 2006 och ökade under den perioden resandet med 1300 %. Om regionen menar allvar med sina ambitioner om att höja andelen resor som göra med kollektivtrafik är avgiftsfria resor en mycket god väg att gå.

För Skåne föreslår Vänsterpartiet en stegvis avveckling av avgifterna där barn och unga och pensionärer avgiftsbefrias först. Idag har många Skånska kommuner redan fria resor för äldre

med olika modeller; vissa kommuner har avgiftsbefriad trafik under vissa tider på dygnet och andra från olika åldrar. Satsningarna är i sig bra, men kollektivtrafiken är ett regionalt ansvar och det är orimligt att det finns olika regler beroende på vilken kommun man bor i. En regional satsning skulle gynna alla Skånes äldre.

”Vänsterpartiet vill på sikt ha en helt avgiftsfri kollektivtrafik i Skåne.”

Att åka kollektivt är en samhällelig service och ska därför finansieras solidariskt. Att fler åker kollektivt är bra både för invånare och miljö och ska premieras, inte straffas med ständigt högre avgifter. Efter de senaste prishöjningarna har det nu blivit billigare att köra bil på vissa sträckor. Det är en oerhört viktigt principiell gräns som har överskridits. Ingen vill betala mer för att få mindre och just nu är resenärerna missnöjda med grundläggande delar av kollektivtrafiken. I ett sådant läge är det inte rimligt att gå fram med ännu fler prishöjningar. Tvärtom motverkar det målet om ett fossilfritt Skåne samt målet att ta andelar från biltrafiken.

För att uppnå de långsiktiga målen för kollektivtrafiken under och efter Corona vad gäller omfattning och finansiering kommer ett ökat statsbidrag att vara nödvändigt. De fastlagda målen innebär att 40 % av all motoriserad trafik i Skåne ska utgöras av kollektivtrafik år 2030, en god målsättning för hållbart resande. En stark satsning för klimatet är en satsning för hela den geografiska regionen och i förlängningen på en hållbar framtid generellt. Nationella anslag och ersättningar för förlorade inkomster under Corona utgör satsningar för hela landets utveckling.

Fler ska kunna åka kollektivt

En välfungerande kollektivtrafik är en förutsättning för en levande landsbygd där man kan bo även utan bil. Det är oerhört viktigt att alla samhällsfunktioner kommer alla invånare till godo, även en tillgänglig och prisvärd kollektivtrafik. Strategiska satsningar på redan starka resandestråk riskerar att överskugga satsningar på geografisk tillgänglighet. De mer trafikerade stråkens inkomster bör riktas mot en geografisk spridning av kollektivtrafiken. Samtidigt behöver det finnas behovstäckande trafik även på de vältrafikerade stråken, där extra fordon kan sättas in under rusningstid när det är extra viktigt att hålla avstånd. I dagsläget är det viktigt att se över de neddragningar som gjorts och säkerställa att vi inte skapar vita fläckar helt utan närhet till kollektivtrafiknätet.

Kollektivtrafiken och i synnerhet stadsbusstrafiken ska vara uppbyggd på ett logiskt och sammanhängande sätt. En översyn behöver göras för att identifiera arbetsplatser, näringsverksamheter och bostadsområden och planera utbyggnationer även för framtida behov. Trafiknätet ska vara finmaskigt och behovsstyrt utifrån resvanor. Detta bör göras i samband med en jämställdhetsintegrering av kollektivtrafiken. Planeringen av kollektivtrafiken behöver göras i tätt samarbete med kommuner, föreningar och andra berörda.

Skåne är en av de mest kommundäta regionerna i Sverige och trots ett relativt väl utbyggt järnvägsnät finns förvånansvärt många delar som inte nås av rälsburen trafik. Södra stambanan måste byggas ut. Det är inte hållbart att vissa områden återkommande bortprioriteras. Det är oerhört svårt att återfå förtroendet för kollektivt resande när det väl har brutit. Vi vill se högre turtäthet även på glesbygden och att inga fler indragningar får ske. Varje förändring av turtäthet måste föregås av en analys av påverkan på möjligheterna till pendling till arbete och studier för de som berörs. Hela Skåne ska ha tillgång till bra kollektivtrafik och därför bör trafiken på landsbygden stärkas.

”Konsumentprisindex, eller den genomsnittliga prisutvecklingen, har varit 12 procent de senaste tio åren. Prisökningen i kollektivtrafiken på 43 procent är nästan tre gånger så stor.”

Ur Priserna i kollektivtrafiken skenar, Sveriges Radio 9/2 2020.

Skånetrafikens kundservice behöver utökas. De många alternativ som finns i det nya systemet för biljettköp behöver också kunna förklaras vid en kundtjänstdisk för den som inte har möjlighet att ta reda på all information själv. Idag kan resenärer råka ut för förseningar eller uteblivna bussar utan att ha en möjlighet att få reda på varför. Både hemsida och information om störningar behöver förbättras och fysiska kundcenter behöver utvecklas och utökas för att möta behovet av stöd hos de som vill gå till ett center för att hantera sin resa. Frågor kvarstår kring det nya systemet där flexibilitet i längre resor och stadsbussar och regionbussar fortfarande är begränsad och barn fortfarande inte kan betala alla sorters resor själva.

Fler spår, välunderhållna spår

För att den skånska kollektivtrafiken ska flyta så smidigt som möjligt och tillförlitligheten ska öka behöver det löpande underhållet skötas betydligt bättre än vad som görs idag. Ständiga upphandlingar, minskningen av ansvarig personal och ideliga förändringarna bland och från de entreprenörer som ansvarar för underhållet gör situationen än värre. Trafiken ska inte behöva stå stilla på grund av bristande underhåll. Behovet av infrastruktursatsningar är stort. Spårkapaciteten i Skåne behöver stärkas både ur miljösynpunkt och ur ett demokratiperspektiv. Trafikverket har varnat för konsekvenserna av det minskade underhållet. Det ska inte finnas någon anledning att ta bilen istället för tåget, varken ekonomisk eller tidsmässig.

Jämställt och jämlikt resande

Kollektivtrafikplanering i Skåne är komplex då trafiken behöver kunna möta många olika behov samtidigt. Under många år har fokus legat på att skynda upp processer och strömlinjeforma resandet vilket har lett till en trafik som tar alltför lite hänsyn till äldre resenärer, barnfamiljer och tillgänglighetsanpassningar. På många håll finns ett behov av närmast servicetrafik med många stopp, luft i tidtabellen för att komma till sin plats även med rullator och ett helt annat tempo: en trafik som har andra resenärer i fokus än arbetspendlaren som åker mellan olika större städer.

Jämställdhetsintegrering är ett arbetssätt som ska användas inom alla verksamheter. Region Skåne ska vara ett föredöme i en sådan process. Ett utvecklingsområde ur den aspekten är stadsbusstrafiken. Trots att det till största del är kvinnor som reser kollektivt är stadsbusstrafiken anpassad till mäns rörelsemönster och arbetsscheman. Mäns resande sker oftast från punkt A till punkt B medan kvinnor oftare har flera stopp på vägen. Dessa resor är lika förutsägbara som de mellan hem och arbetsplats- trots det tas de inte lika stor hänsyn till. Tidsmässigt är de flesta befintliga turer koncentrerade till rusningstid och utgår från kontorstid. Kvinnors restider ser ofta annorlunda ut, obekväma och oregelbundna arbetstider är vanligare vilket kollektivtrafiken behöver ta hänsyn till. Man behöver även ta hänsyn till trygghetsaspekter, t.ex. trygga resor hem när det är mörkt. Därför behöver även tidssättningen på stadsbusstrafiken ses över för att bättre passa kollektivtrafikens mest frekventa resenärer. För att synliggöra och tillgodose resandebehoven i Skåne vill Vänsterpartiet att Skånetrafiken aktivt arbetar med jämställdhetsintegrering i sin verksamhet, exempelvis utifrån JKB-modell.

”Att kunna cykla till stationen med barn, gå med rullator eller på annat sätt få möjlighet att säkert ta sig in till centralorten vid sidan om tung och snabb trafik ger lugnare, tryggare invånare som hellre väljer kollektivt resande.”

Att kunna ta sig till buss- och tågstation på ett tryggt sätt är viktigt ur ett jämställdhetsperspektiv. Vi vill därför se cykel- och gångvägar till samtliga nyckelstationer - även för personer bosatta en bit utanför centralorten. Säkra cykelleder både för vardagsnyttan och med möjlighet till längre turer i det skånska landskapet ska byggas ut och möjligheter att ta med cykel inom kollektivtrafiken stärkas. Att kunna cykla till stationen med barn, gå med rullator eller på annat sätt få möjlighet att säkert ta sig in till centralorten vid sidan om tung och snabb trafik ger lugnare, tryggare invånare som hellre väljer kollektivt resande. Det är också viktigt att hållplatser inte är belägna utan skydd för tung trafik vid vägar med höga hastigheter. De hjälpmedel som finns på bussar, t.ex. ramper och röstutrop av hållplatsnamn, behöver fungera och vara på tillräckligt hög volym för att kunna nyttjas av personer med nedsatt syn.

Idag lever fortfarande förstaklassplatserna kvar på vissa tåg. De är en rest av ett annat samhälle: förstaklassplatserna bör göras om till tysta kupéer. Idag är det ofta trängsel på tågen medan förstaklassvagnarna står tomma. Om vi på riktigt vill utveckla en modern och välfungerande kollektivtrafik behöver alla utrymmen på tågen kunna komma alla till del.

Kollektivtrafik i egen regi för nöjd personal och nöjda resenärer

Skånetrafiken äger idag vissa av sina tåg och bussar medan andra hyrs ut av företag. Att anställda på tåg och bussar dessutom har en annan arbetsgivare än Region Skåne är problematiskt. Det leder till osäkra anställningsvillkor och en minskad arbetsplatsdemokrati. Facken har tydligt signalerat att arbetsmiljö och arbetsvillkor för personal inom kollektivtrafiken är under all kritik. Ensamarbetet för ombordpersonalen är exempel på sådant som gör medarbetarna väldigt utsatta. Under Corona har vi sett oroväckande varsel av anställda hos företagen som anställer förare och ombordpersonal när Skånetrafiken dragit in vissa turer. Ett splittrat system mellan utförare riskerar inte bara stabiliteten i kollektivtrafiken som helhet utan bidrar också till oro och personliga förluster för de anställda.

När avtalen löper ut bör regionen ta tillbaka även driften i egen regi. Detta kommer leda till investeringsbehov i första ledet, men på sikt leder detta troligen till att regionen kan arbeta mer effektivt utan de mellanskillnader som idag försvinner till alla olika leverantörer som sköter olika delar av kollektivtrafiken. När avtalen löper ut bör regionen ta tillbaka även driften i egen regi. Fram tills ett återtagande kan ske måste dagens avtal med privata aktörer skrivas om så att force major inte gäller för fackliga konflikter. Med dagens avtal är stora delar av de fackliga konfliktvapnen näst intill verkningslösa.

Händelser som rör hot och våld mot tågpersonal eller annan otrygghet i kollektivtrafiken behöver motas bort. Istället för repressiva lösningar i form av väktare och andra övervakningssystem behövs satsningar på en hållbar arbetsmiljö med exempelvis tillräckligt många tågvärdar per tågset. Forskning pekar på att kameraövervakning enbart fungerar förebyggande för planerade brott och inte mot t.ex. misshandel eller trakasserier från påverkade personer, vilket dessvärre är vanligt bland de hot som sker mot kollektivtrafikanställda.

Sjuktransporter och färdtjänst för alla med behov

Sjuktransporter bör organiseras i offentlig regi tillsammans med ambulansverksamheten. Målet för verksamheten är att alla som är i behov av sjuktransport ska kunna få det på ett smidigt och tryggt sätt utifrån patientens behov och inte orsaka onödigt lidande eller stress. På en rad områden fungerar sjuktransporterna fortfarande inte tillfredsställande. De utredningar som gjorts tecknar en dystert bild av organisationen där alltför många sjuktransporter sker med ambulans istället för med serviceresor då beställningen av ambulans upplevs fungera smidigare. Det innebär inte bara slöseri med resurser utan riskerar också att innebära brist på ambulanser. Att ha två parallella system för bokning och genomförande av sjuktransporter är inte ändamålsenligt.

Färdtjänsten inom Region Skåne har länge levererat en otillfredsställande service. Ett problem rör samordningen där alltför många och ibland svårt sjuka patienter fortfarande vittnar om resor kors och tvärs för att hämta upp andra patienter. Detta leder till stor frustration hos resenärens men också till att dyr vårdtid inte utnyttjas optimalt då man tvingas vänta på patienter vars resa inte fungerat. Det är positivt att beställningscentralen återgått i offentlig regi, och det är något som bör utredas även kring driften av färdtjänsten. I dagsläget behöver kraven på utbildning höjas gentemot de entreprenörer som kör färdtjänsten för att höja kvaliteten för de som behöver färdtjänst.

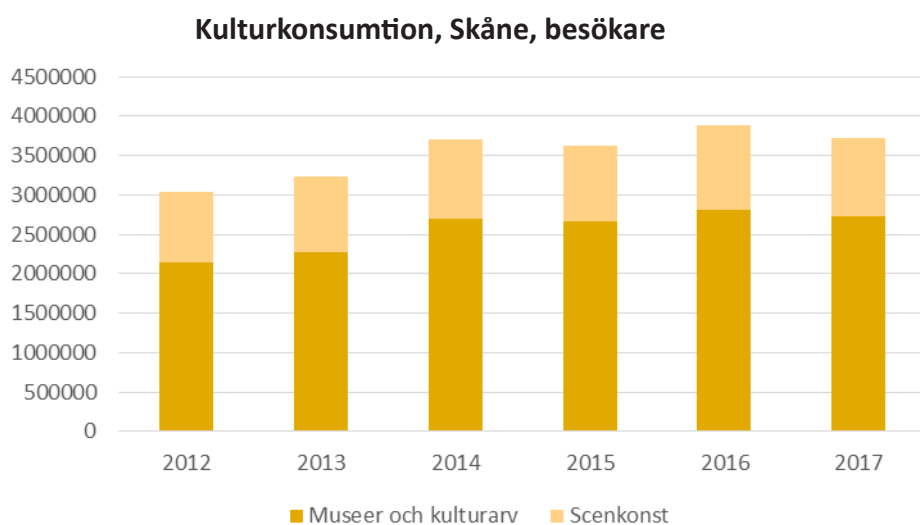
Kulturen är en viktig del av välfärden och måste ses som det i sitt samhällssammanhang. Samtidigt har kulturen ett egenvärde som är grundläggande även bortom ett nyttoperspektiv. Ett levande kulturliv framhålls ofta som en attraktiv del av Skåne, men det är ofta kultursektorn som får på foten först när besparingar drabbar verksamheterna. Region Skånes kulturstöd är viktiga satsningar för att Skånes kulturliv ska överleva, växa och frodas. För att kunna göra det behöver långsiktigheten i stöden ses över för att kunna skapa en trygghet även för kulturutövarna. En annan viktig aspekt är att värna om kulturens oberoende i det den skapar – även här är en bredd på kultursatsningar viktig för att möjliggöra många olika sorters skapande och bred tillgänglighet till den skånska kulturscenen.

Att satsa på den fria kulturen

Det fria kulturlivet utgör en grundläggande del av samhällets yttrandefrihet. Genom gestaltning, tolkning och ifrågasättande utvecklas demokratin genom kultur. I dagens politiska klimat syns en tydlig vilja att begränsa den fria kulturens utövande och existens och istället fokusera medel till bevarande av kulturminnen och stöd till fasta institutioner. Det är ett direkt hot mot ett demokratiskt samhälle. Vi måste försvara den fria kulturens plats och rörelsefrihet i utvecklingen av vår gemensamma region.

Kulturlivet har drabbats oerhört hårt av Coronapandemin. Restriktioner kring folksamlingar har ställt in konserter och föreställningar, turnéer och event. Statliga ersättningar kom sent och har i skrivande stund inte utbetalts. Kulturlivet var i mångt och mycket redan finansiellt sårbart innan krisen, och att titta på långsiktiga och förenklade finansieringsalternativ för verksamheterna behöver vara högprioriterat för Region Skåne. Att införa ett stöd för digitaliserad kulturscen som kan nå många är ett exempel på hur Region Skåne kan stötta en omställning som ändå tillåter produktion och upplevelser inom det Skånska kulturlivet trots Coronaviruset.

De nedskärningar vi sett inom anslag till det fria kulturlivet har utgjort en farlig balansgång. De statliga pengar som tillkommer genom samverkansavtal riskerar att utebli om besparingar likt de som påfördes 2019 återigen riktas mot det fria kulturlivet. Det i sin tur skulle innebära en direkt utarmning av kulturutövare, kulturutbud och en stor förlust för regionen. De kulturskapande sammanhang och nätverk som finns idag har också tagit tid att växa fram och bygga upp och kan inte enkelt återhämta sig om de raseras. Förutom ett kännbart bortfall för samhällslivet skulle det innebära förluster för idag aktiva kulturskapare av både sysselsättning och förtroende. Vi har inte råd att inte stötta kulturen, vi har inte råd att låta den försvinna. Samverkansavtalets nivåer bör alltid ses som ett absolut minimum av finansiering från regionens sida.

Besökare inom kultur i Skåne, 2012-2017. Källa: SCB/Folkbildningsrådet, Utveckling Skåne (2020). Påverkan på kulturen under Corona finns ännu inte i sin helhet, men det har drabbat sektorn hårt.

Region Skåne ska inom alla områden ta sin roll som arbetsgivare på allvar, så även inom kultursektorn. Vid nedskärningar är det alltid personalen som drabbas hårdast. Indirekt måste regionen vara beredd att agera som arbetsgivare även gentemot det fria kulturlivet. Även om lönerna passerar kulturföreningarna är det regionala beslut som drabbar eller stärker och därmed berör personalens situation direkt. Detta bör tas i beaktande och inkluderas i beslutsfattande som kan verka positivt för en bred arbetsmarknad inom regionen. Precis som inom regional utveckling bör regionen agera för att stötta ett jämlikt och jämställt utförande och deltagande i det kulturella föreningslivet i regionen.

Forskning pekar med all tydlighet på att kultur har goda synergieffekter inom välfärdssektorn, inte minst inom hälso- och sjukvård. Vi vill att kulturforskningen ges utvidgad möjlighet att undersöka kulturens roll för människor i Skåne, så att vi på bästa sätt kan skapa tillgängliga och hälsofrämjande kultursamarbeten för skåningar i alla åldrar.

Regionens biblioteksverksamhet

Biblioteksverksamhet är en viktig del av en tillgänglig folkbildning och regionen har möjlighet att bidra till det utvecklingsarbete som bedrivs lokalt. Det är viktigt att regionen har en god översyn över de kommunala biblioteken och dess verksamheter för att kunna skapa synergieffekter och säkerställa god tillgång till bibliotekens verksamhet över hela regionen och stötta deras arbete med t.ex. läskunnighet, jämställdhet och mångfald. De regionala tjänster som är kopplade till biblioteken har också möjlighet att fläta samman kultur mellan olika scener och uttryck så att än fler kan ta del av både upplevelse och utövande. Fortbildning, samordning och stöttning av de lokala biblioteken är viktigt för att kommunerna ska nå framgång i sina biblioteksuppdrag.

En viktig del av biblioteksverksamheten sker på de Skånska sjukhusen. Sjukhusbiblioteken erbjuder möjlighet till utlåning till patienter vilket kan lätta bördan av att vara inlagd och om så önskas låta patienten utöka kunskapen om sitt sjukdomstillstånd på egen hand. De utgör en liten men viktig del där det ges möjlighet till avslappning, underhållning, information och tidsfördriv. Patientforum är dessutom ofta kopplade till sjukhusbiblioteken. Det är av stor vikt att de finns kvar och har resurser för patienternas skull.

Mer kultur – mindre reklam

Inom kollektivtrafiken finns goda möjligheter för regionen att sprida information om kulturaktiviteter. Idag används ofta dessa ytor för reklam. Vi vill skona våra resenärer från kommersiella attribut på och kring regionala fordon och hellre skapa ett offentligt rum som innehåller kultur istället för reklam. Det kan skapa gladare och nöjdare resenärer samtidigt som det kan ha en bildande effekt och ge inspiration till utflykter över regionen. Populära exempel är verken som visas på Triangeln station i Malmö och på Malmös centralstation. De beslut som fattats under 2020 om att utvidga den kommersiella reklamen bör dras tillbaka till förmån för ökad exponering av verk och information om skånska kulturupplevelser.

Kulturbiljett för hela Skåne

En kulturbiljett som kan köpas till ett förmånligt pris är ännu ett förslag som förstärker både kulturen och det kollektiva resandet i Skåne. Bra för både kulturen och för miljön! Biljetten kan innefatta både kulturtillställningar, idrottsarrangemang, festivaler och friluftsanslag över hela regionen och erbjudas resenären som köp på alla ställen där man idag kan köpa kollektivtrafikbiljetter. Det är viktigt att det kulturella utbudet och kollektivtrafiken samarbetar så att kulturen blir möjlig för fler i hela vår region att ta del av.

Vänsterpartiet Skånes budgetförslag 2021

Inom regional styrning vill Vänsterpartiet:

- Att Region Skåne fastställer skattesatsen till 11,56 kr;
- Att Region Skåne utför en översyn av nuvarande styrsystem med sikte på tillitsbaserad styrning;
- Att Region Skåne ser över upphandlingspolicyn för att säkerställa att samtliga upphandlingar är säkra, följer riktlinjer för socialt, ekonomiskt och miljömässigt ansvar och täcker de behov som invånarna har inom respektive politiskt beslutad satsning;
- Att Region Skåne sänker samtliga regionala politikerarvoden.

Inom sjukvård och psykiatri vill Vänsterpartiet:

- Att Region Skåne vid avtalsslut påbörjar återtagande av de ambulansdistrikt som idag ligger i privat regi i offentlig regi;
- Att Region Skåne vid avtalsslut påbörjar återtagande av samtliga vårdval vars avtal aktualiseras under 2021 i privat regi i offentlig regi;
- Att Region Skåne innan möjlighet till återtagande skyndsamt inför kostnadstak på de specialiserade vårdvalen;
- Att Region Skåne utökar antalet vårdplatser inom slutenvård (somatisk och psykiatrisk);
- Att Region Skåne redovisar medicinskt omotiverade förflyttningar av multisjuka/demenssjuka äldre och att detta klassas som vårdskada;
- Att Region Skåne tar fram en strategi för jämlik digitalisering av vården;
- Att Region Skåne tar fram en regional ensamhetsstrategi;
- Att Region Skåne stärker fortbildning för undersköterskor;
- Att Region Skåne skärper bestämmelserna kring marknadsföring av sjukvård.

Inom arbetsgivarfrågor vill Vänsterpartiet:

- Att Region Skåne under 2021 påbörjar processen att korta arbetstiden till 30 timmar i veckan med bibehållen lön på regionens operationsavdelningar;
- Att utöka grundbemanningen inom sjukvården;
- Att Region Skåne utför en lönekartläggning för samtliga anställda med mål att kartlägga och höja lägstalöner;
- Att Region Skåne under 2020 bygger ut regioninterna personalpooler;

Inom kollektivtrafiken vill Vänsterpartiet:

- Att Region Skåne tillför de statliga medel som tilldelats kollektivtrafiken för 2020 till nämnden och skyndsamt återställer de nedskärningsåtgärder som genomförts i verksamheten under Coronapandemin;
- Att Region Skåne skyndsamt säkerställer hög kapacitet för att minska risk för trängsel och smitta;
- Att Region Skåne vid avtalsslut påbörjar återtagande av all drift, service och ägande inom Skånetrafiken i egen regi;
- Att Region Skåne under 2021 stärker tillgängligheten till servicekontor;
- Att Region Skånes nya biljettsystem kan användas även av unga utan betalkort och personer i digitalt utanförskap;
- Att Region Skåne långsiktigt satsar på en väl utbyggd tillgänglig kollektivtrafik med sikte på full avgiftsfrihet för resenären vid resandetillfället.

Inom regional utveckling vill Vänsterpartiet:

- Att Region Skåne tar fram en koldioxidbudget tillsammans med de skånska kommunerna, näringslivet och andra aktörer för att tillsammans nå målen i Parisavtalet;
- Att Region Skåne utökar sitt samarbete med folkhögskolorna i syfte att stärka vuxenutbildningen.

Inom kultur vill Vänsterpartiet:

- Att Region Skåne tar ansvar för det statliga samverksansavtalet och ser dess finansiering som grundnivå för kulturens finansiering;
- Att Region Skåne utöver grundfinansiering finansierar de satsningar som beskrivs i Kulturplanen,
- Att Region Skåne inför en rabatterad kulturbiljett i kollektivtrafiken.

Intäktsutveckling	2019	2020	2021	2022	2023
	bokslut	prognos	budget	plan	plan
Skattesats kr per skattekrona	11,18	11,18	11,56	11,56	11,56
Skatteunderlagsutveckling i %	2,8%	1,9%	1,5%	3,5%	3,9%
Skatteintäkter (miljoner kronor)	32 016	32 247	34 173	35 453	36 908
Inkomstutjämningsbidrag kr/inv	4 978	5 067	5 043	5 151	5 320
Kostnadsutjämningsavgift kr/inv	-101	-141	-327	-333	-323
Regleringsavgift/bidrag kr/inv	-193	1 019	1 657	1 264	430
Utjämnning (miljoner kronor)	6 370	7 801	8 218	8 033	7 516
Läkemedelsförmånen (Mkr)	3 747	4 034	4 243	4 442	4 652
Bidrag för flyktingsituationen	128	77	77	0	0
Övriga generella statliga bidrag	19	19	19	19	19
Generella statliga bidrag (miljoner kronor)	3 893	4 130	4 339	4 461	4 671
Summa skatt, utjämnning och generella statliga bidrag (miljoner kronor)	42 280	44 178	46 729	47 947	49 094
Intäktsökning jfr med föregående år	8,4%	4,5%	5,8%	2,6%	2,4%

Kostnadsutveckling	2019	2020	2021	2022	2023
	bokslut	prognos	budget	plan	plan
Nettokostnader (Mkr)	39 728	42 493	45 220	46 422	47 131
Nettokostnadsutveckling	3,9%	7,0%	6,4%	2,7%	1,5%
Landstingsprisindex (LPIK)	2,0%	0,9%	2,4%	1,8%	2,2%
LPIK exklusive läkemedel	2,8%	1,0%	2,9%	2,2%	2,6%

Övriga beräkningsförutsättningar	2019	2020	2021	2022	2023
Invånare per 1 nov	1 376 659	1 391 301	1 405 025	1 418 083	1 430 834
(ökning %)	1,2	1,1	1,0	0,9	0,9
Internränta (%)	2,0	2,0	2,0		
Internränta, Skånetrafiken (%)	1,25	1,25	0,75		
Kreditivränta (%)	1,00	1,00	0,75		
Arbetsgivaravgifter (%) 1)					
Lagstadgade	31,42	31,42	31,42	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar	0,03	0,13	0,13	0,13	0,13
Kollektivavtalad pension	16,33	15,55	15,51	16,99	15,24
Summa	47,78	47,10	47,06	48,54	46,79

1) Arbetsgivaravgiften 2021 för personer födda 1996 och senare är preliminärt 37,14%

Arbetsgivaravgiften 2021 för personer födda 1938-1955 är preliminärt 15,81%

Arbetsgivaravgiften 2021 för personer födda 1937 och tidigare är preliminärt 0%

BILAGA 1

Resultatbudget (Mkr)

	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens intäkter	10 049	10 650	10 877	11 046
Verksamhetens kostnader	-51 208	-54 233	-55 577	-56 415
Avskrivningar	-1 584	-1 636	-1 722	-1 761
Verksamhetens nettokostnader	-42 743	-45 220	-46 422	-47 131
Skatteintäkter	32 879	34 173	35 453	36 908
Utjämning o generella statliga bidrag	12 052	12 556	12 494	12 187
Skatt, utjämning och bidrag	44 931	46 730	47 947	49 094
Verksamhetens resultat	2 188	1 510	1 524	1 964
Finansnetto	2	3	18	29
Finansiella pensionskostnader	-1 290	-557	-584	-1 011
Årets resultat	900	955	959	982

Balanskravsberäkning (Mkr)

	Bokslut 2019	Progn 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	1 056	842	955	959	982
Justering för realisationsvinster	-28	-8	-5	-5	-2
Orealiserade kursförluster i värdepapper	-7	0	0	0	0
Justerat resultat enligt fullfondering	1021	834	951	954	980
Justering för redovisning enligt blandmodell	-95	-336	-729	-755	-570
Balanskravsresultat	926	498	222	200	410
<i>Ingående återställningskrav</i>	<i>-1 808</i>	<i>-882</i>	<i>-384</i>	<i>-162</i>	<i>0</i>
<i>Utgående återställningskrav</i>	<i>-882</i>	<i>-384</i>	<i>-162</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

BILAGA 2

Kassaflödesbudget (Mkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamheten				
Årets Resultat	900	955	959	982
Justering för ej likviditetspåverkande poster (not)	3 781	3 758	3 136	4 976
Pensionsutbetalningar	-1 432	-1 433	-1 487	-1 544
Realisationsvinster/förluster	-5	-5	-5	-2
Förändring av rörelsekapital	700	-626	554	-771
Medel från verksamheten	3 944	2 649	3 157	3 641
Investeringar				
Förvärv av immateriella tillgångar	-225	-180	-60	0
Förvärv av materiella tillgångar	-5 123	-6 449	-6 189	-6 440
Erhållna investeringsbidrag	3	3	3	3
Medel från investeringsverksamheten	-5 345	-6 626	-6 246	-6 437
Finansiering				
Nyupptagna lån	1 993	5 218	4 132	4 941
Amortering av lån/leasing	-544	-1 246	-1 048	-2 151
Förändring koncernlån	30	30	30	30
Amortering av långfristiga fordringar	0	-25	-25	-25
Medel från finansieringsverksamheten	1 479	3 977	3 089	2 795
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	-78	0	0	0
Årets kassaflöde	0	0	0	0
Likvida medel vid årets början	1 000	1 000	1 000	1 000
Likvida medel vid årets slut	1 000	1 000	1 000	1 000
Årets förändring av räntebärande nettoskuld	-1 479	-4 002	-3 114	-2 820
Räntebärande nettoskuld vid årets början	-6 228	-7 467	-11 469	-14 583
Räntebärande nettoskuld vid årets slut	-7 707	-11 469	-14 583	-17 403
Not Specifikation av ej likviditetspåverkande poster				
Justering för av- och nedskrivningar	1 643	1 636	1 722	1 761
Justering för avsättningar	2 861	1 944	2 238	2 435
Justering för upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	38	38	38	38
Justering för kortfristiga finansiella poster	-732	168	-833	771
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-28	-28	-29	-29
Summa	3 781	3 758	3 136	4 976

BILAGA 3

Balansbudget (Mkr)

	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Immateriella tillgångar	871	1 008	988	903
Materiella anläggningstillgångar	28 067	31 950	36 498	41 261
Finansiella anläggningstillgångar	453	496	521	546
Anläggningstillgångar	29 390	33 454	38 007	42 710
Bidrag till infrastruktur	755	717	679	642
Omsättningstillgångar	4 865	5 512	5 513	5 512
SUMMA TILLGÅNGAR	35 010	39 683	44 199	48 864
Eget kapital	-18 601	-17 367	-16 408	-15 427
därav årets resultat	900	955	959	982
Pensionsförpliktelser	34 671	34 542	35 293	36 184
Övriga avsättningar	70	64	64	64
Avsättningar	34 741	34 606	35 357	36 248
Långfristiga låne- och leasingskulder	7 167	10 375	12 656	16 247
Övriga långfristiga skulder	454	418	389	361
Långfristiga skulder	7 621	10 792	13 045	16 608
Kortfristiga låne- och leasingskulder	1 593	2 164	2 997	2 226
Övriga kortfristiga skulder	9 656	9 488	9 209	9 209
Kortfristiga skulder	11 249	11 652	12 206	11 435
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	35 010	39 683	44 199	48 864

Bilaga 4

Regionbidrag (Mkr)

	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kulturnämnden	313,3	352,4	356,7	362,4
Kollektivtrafiknämnden	3 089,0	3 441,6	3 482,9	3 538,7
Regionala utvecklingsnämnden	200,0	220,8	223,5	227,1
SUMMA REGIONAL UTVECKLING	3 602,3	4 014,8	4 063,1	4 128,2
Psykiatri-, Habiliterings- och hjälpmedelsnämnden	3 548,9	3 758,9	3 871,1	3 941,4
Sjukhusstyrelse SUS	10 472,0	11 118,6	11 407,6	11 601,5
Sjukhusstyrelse Landskrona	270,3	299,2	307,0	312,2
Sjukhusstyrelse Helsingborg	2 674,3	2 933,4	3 009,7	3 060,8
Sjukhusstyrelse Ängelholm	442,1	474,4	486,8	495,0
Sjukhusstyrelse Kristianstad	1 683,8	1 904,7	1 954,3	1 987,6
Sjukhusstyrelse Hässleholm	677,7	658,6	675,8	687,3
Sjukhusstyrelse Ystad	890,2	992,1	1 018,0	1 035,3
Sjukhusstyrelse Trelleborg	519,5	556,5	570,9	580,7
Primärvårdsnämnd	613,7	679,8	698,4	710,9
Medicinsk service	490,6	519,3	532,8	541,9
Hälso- och sjukvårdsnämnden	15 650,4	16 905,4	17 344,9	17 639,8
Anslag E-hälsa till RS förfogande	93,0	97,4	99,8	101,4
SUMMA HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	38 026,5	40 898,3	41 977,1	42 695,8
Regionstyrelsen (exklusive medicinsk service)	2 388,1	1 701,3	2 421,7	2 460,5
Personalnämnd	167,1	171,9	174,0	176,8
Patientnämnden	17,4	17,9	18,1	18,4
Revision	17,8			
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA VERKSAMHETSSTÖD/ÖVRIGA	2 590,4	1 909,4	2 632,3	2 674,5
TOTALSUMMA	44 219,2	46 822,5	48 672,5	49 498,5
Resultatkrav (Mkr)	2020	2021	2022	2023
Servicenämnden	45,9	0,0	0,0	0,0
Primärvårdsnämnden	37,5	0,0	0,0	0,0
Uppräkningsfaktorer				
Uppräkning Sjukvård	2,5%	2,4%	1,8%	2,2%
Uppräkning Övriga	3,0%	2,9%	2,2%	2,6%
Demografiuppräkning	0,0%	1,3%	1,3%	0,0%
Medicinskteknisk utveckling	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Effektiviseringskrav	2,0%	0,0%	1,0%	1,0%

Vänsterpartiet Skåne
skane.vansterpartiet.se
vansterpartiet@skane.se

